

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ Κ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ * ΕΤΟΣ ΚΣΤ * ΤΕΥΧΟΣ 18 * ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Διμηνιαίο Περιοδικό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισάμου & Σελίνου

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ΕΤΟΣ ΚΣΤ
ΤΕΥΧΟΣ 18
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων
ἀπό Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

***

Ταχυδρομική Διεύθυνσις:
Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00
Τηλ.: 28220 22128 - 22018
Fax: 28220 83037

Ἡλεκτρονική Διεύθυνσις:
www.imks.gr
E-mail: info@imks.gr
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
2492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ
Συνδρομές προαιρετικές
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος:
390/54013303

***

Ἡλεκτρονική ἐπεξεργασία-Σελιδοποίηση:
Ἄντ. Βακάκης, Θεολόγος-Γραμματεὺς Ι.Μ.Κ.Σ.
Διορθώσεις κειμένων:
Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Μπατσάκης

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Λεπτομέρεια ἀπὸ ξυλόγλυπτη
παράσταση τῆς Γεννήσεως.
(Ἱεροσόλυμα.
Ναὸς τῆς Ἀναστάσεως.
Σκευοφυλάκιο)

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Παρουσίαση Χαριστηρίου Τόμου
εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην
Γέροντα ἀπὸ Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. Εἰρηναῖον
(Φωτογραφικὰ στιγμιότυπα)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Πατριαρχική Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις».

Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου
κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ .....σελ. 163-164

«Ἐγκύκλιος Χριστουγέννων 2008»

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κισάμου καὶ Σελίνου
κ. κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ .....σελ. 165-166

«Οἱ Μάγοι τῆς ἐποχῆς χωρὶς ἀστέρα»

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γέροντος ἀπὸ Κισάμου
καὶ Σελίνου κ. κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ .....σελ. 167

«Χριστούγεννα. Σωτήριον Κάλεσμα».

Τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Θ. Χατζηνικολάου. Ἱεροκήρυκος
τῆς Ἱ.Μ. Κισάμου & Σελίνου - τ. Λυκείαρχου .....σελ. 168

«Παρουσίασις Χαριστηρίου Τόμου εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην
Γέροντα ἀπὸ Κισάμου & Σελίνου κ.κ. Εἰρηναῖον»...σελ. 169

«Μία ἱστορία ἀληθινῆς ἀγάπης».

Τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Ἐμμανουὴλ Μπαριωτάκη. Ἀρχιερ.
Ἐπιτρόπου Δυτ. Κισάμου .....σελ. 170-171

«Ἡ περὶ Θείας Χάριτος διδασκαλία τοῦ Ἀπ. Παύλου».

Τοῦ κ. Γεωργίου Παπατζανάκη. Δρος Θεολογίας .....σελ. 172-73

«Χριστουγεννιάτικη Μονωδία».

Τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη, Ἀρχιερ.
Ἐπιτρόπου Ἱ.Μ. Πέτρας & Χερρονήσου ...σελ. 174

«Ὀδοιπορικό στό Προκόπι. Εἰκοστή πανορθόδοξη συνδιάσκεψη
ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱ. Μητροπόλεων
γιά θέματα αἰρέσεων καὶ παραθρησκείας».

Τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εἰρηναίου Μπατσάκη, Ἐφημερίου
Βλάτου Κισάμου .....σελ. 175-176

«Ἐνορίες τῆς Μητροπόλεώς μας. Ἐνορία Ἁγίου Νικολάου
Καρῶν Κισάμου».

Τοῦ Αἰδес. Ἱερέως Νικολάου Ἀλεξανδράκη, Ἐφημερίου τῆς
Ἐνορίας .....σελ. 177

«Προτυπώσεις στήν Παλαιά Διαθήκη». Β' Μέρος

Τοῦ κ. Γεωργίου Ἰ. Λουπάση, Φιλολόγου .....σελ. 178-180

«Καρκίνος τοῦ μαστοῦ. Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος πού
ἀπειλεῖ τίς γυναῖκες».

Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη, Συγγραφέως - Μοριακοῦ
Ἐρευνητοῦ .....σελ. 181-182

«Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾷ».

[Ἀπαντήσεις σέ ἐρωτήματα καὶ ἀπορίες πού θέτουν οἱ
ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας].....σελ. 183

«Τό Χρονικό τῆς Μητροπόλεώς μας».

(Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2008) .....σελ. 184-190

«Δωρεές ὑπὲρ τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεώς μας»...σελ. 191

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΩ. ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Αδελφοί και τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
Ἀνέτειλεν ἡ μεγάλη καὶ ἀγία ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων, ἡ μητρόπολις, δηλ. ἡ μήτηρ καὶ ρίζα ὄλων τῶν ἑορτῶν, καὶ μᾶς συγκαλεῖ ὄλους εἰς πνευματικὴν ἀνάτασιν καὶ συνάντησιν μετὰ τοῦ νηπιάζοντος δι' ἡμᾶς Παλαιοῦ τῶν Ἡμερῶν.

«**Εὐδοκία τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός**», ὅπως ὑπογραμμίζει ὁ ἱερός Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, «**ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πατρός, ὁ ὁμοούσιος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, ὁ προαιώνιος, ὁ ἀναρχος**», συγκαταβαίνει πρὸς ἡμᾶς τοὺς δούλους Του «**καὶ Θεὸς ὢν τέλειος, ἄνθρωπος τέλειος γίνεται, καὶ ἐπιτελεῖται τὸ πάντων καινῶν καινότα-**

τον, τὸ μόνον καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον»¹. Ἡ ἐνσάρκωσις αὐτῆ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἓνας συμβολισμὸς, ὅπως αἱ ἐνσαρκώσεις τῶν ποικιλωνύμων «θεῶν» τῆς Μυθολογίας, ἀλλὰ μία πραγματικότης, ἡ ὄντως νέα πραγματικότης, τὸ μόνον νέον ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς συγκεκριμένην ἱστορικὴν στιγμὴν, ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Ὁκταβιανοῦ Αὐγούστου, περὶ τὸ 746 (μὲ τὰ νέα ἀστρονομικὰ δεδομένα) ἀπὸ κτίσεως Ρώμης, ἐν μέσῳ συγκεκριμένου λαοῦ, τοῦ Ἰουδαϊκοῦ, «**ἐξ οἴκου καὶ πατρίδος Δαβὶδ**»², εἰς συγκεκριμένον τόπον, τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, καὶ μὲ πολὺ συγκεκριμένον σκοπὸν: «**Αὐτὸς ἐνηθρώπησεν ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν**»³, κατὰ τὴν ἐπιγραμματικὴν ἔκφρασιν τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου.

Τὸ γεγονός αὐτὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ-Λόγου μᾶς δίδει τὴν δυνατότητα νὰ φθάσωμεν εἰς τὰ ἀκρότατα τῶν ὀρίων μας, τὰ ὁποῖα δὲν ταυτίζονται οὔτε μὲ τὸ «καλὸν κἀγαθόν» τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, οὔτε μὲ τὴν «ἀρετὴν» καὶ «δικαιοσύνην» τῶν φιλοσόφων, οὔτε μὲ τὴν γαλήνην τῆς βουδδιστικῆς «νιρβάνα», οὔτε μὲ τὴν ὑπέρβασιν τῆς «εἰμαρμένης» ἢ τοῦ λεγομένου «κάρμα» διὰ θρυλουμένων συνεχῶν μεταλλάξεων μορφῶν ζωῆς, οὔτε μὲ τὴν «ἀρμονίαν» τῶν δῆθεν ἀντιθετικῶν στοιχείων κάποιας φαντασιώδους «ζωτικῆς δυνάμεως», οὔτε μὲ κάτι ἄλλο, ἀλλὰ εἶναι ἡ ὄντολογικὴ ὑπέρβασις τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου διὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἐγκεντρισμὸς μας εἰς τὴν θείαν ζωὴν καὶ δόξαν Του, καὶ ἡ κατὰ χάριν ἔνωσις μας δι' Αὐτοῦ μετὰ τοῦ Θεοῦ Πατρός ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι. Αὐτὰ εἶναι τὰ ἔσχατα ὄριά μας: Ἡ προσωπικὴ ἔνωσις μετὰ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ! Καὶ ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ δὲν μᾶς ὑπόσχεται μίαν χιμαιρικὴν μακαριότητα ἢ μίαν ἀφηρημένην αἰωνιότητα, ἀλλὰ μᾶς προσφέρει «εἰς τὸ χέρι» τὴν δυνατότητα τῆς προσωπικῆς

¹ Ἐκδοσις Ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, ΕΠΕ 1, σελ. 282.

² Λουκ. 2: 4.

³ Περὶ Ἐνανθρωπήσεως. ΕΠΕ 1, σελ. 366.

μετοχής εις την θείαν ζωήν και την αγάπην του Θεού, εις μίαν άτελεύτητον κλιμάκωσιν! Μας χαρίζει την δυνατότητα όχι μόνον **«ίνα την υίοθεσίαν απολάβωμεν»⁴** αλλά και **«θείας κοινωνί φύσεως»⁵** να αναδειχθώμεν.

Βεβαίως μέσα εις την παγκόσμιον σύγχυσιν και κρίσιν των ήμερών μας αί αλήθειαι αύται ήχοϋν παράξενα. Η έλπις των περισσοτέρων ανθρώπων, έναποτεθείσα εις ένδοκοσμικάς «θεότητας», διαψεύδεται καθημερινώς κατά τρόπον οικτρόν. Το ανθρώπινον πρόσωπον ταπεινούται και συνθλίβεται έν μέσφ αριθμών, μηχανημάτων, ύπολογιστών, χρηματιστηρίων και ποικιλοχρώμων σημαιών κενής ιδεολογικής εύκαιρίας. Η φύσις περιωβρίζεται. Το περιβάλλον συμπάσχει. Οί νέοι απογοητεύονται και έξεγείρονται διαμαρτυρόμενοι διά την άδικίαν του παρόντος και την άβεβαιότητα του μέλλοντος. **«Σκότος, γνόφος, θύελλα, φωνή μεγάλη»⁶** επικρατεί εις τον κόσμον μας και δίδεται ή έντύπωσις ότι άπειλείται να αποκρυβή το φώς της έν Βηθλεέμ άνατελλούσης έλπίδος και να καλυφθή ό άγγελικός ύμνος της παγκοσμίου χαράς: **«Δόξα έν ύψίστοις Θεφ και επί γής ειρήνη, έν ανθρώποις εύδοκία»⁷**. Όμως, ή Έκκλησία, καλούσα τους πάντας εις σφφρονα περισυλλογήν, έπανεκτίμησιν των έν τφ βίφ προτεραιοτήτων και αναζήτησιν εις το πρόσωπον του έκάστοτε «άλλου» τά ίχνη της άξίας παντός σεβασμού είκονος του Θεού, δέν θα παύση να καταγγέλλη με όλην την δύναμιν πού της χαρίζει ή ύπερδισχιλιετής έμπειρία της ότι το έν τή φάτνη της Βηθλεέμ άνακείμενον Παιδίον είναι «ή έλπις πάντων των περάτων της γής», είναι ό Λόγος και ή έντελέχεια της ζωής, είναι ή λύτρωσις, την όποίαν απέστειλεν ό Θεός εις τον λαόν Του, τούτέστιν εις όλόκληρον την ανθρωπότητα.

Ταύτα έν αγάπη πολλή από της μαρτυρικής καθέδρας της έν Κωνσταντινουπόλει Άγίας του Χριστου Μεγάλης Έκκλησίας εύαγγελιζόμενοι προς τά άνα τον κόσμον τέκνα του Οικουμενικού Πατριαρχείου και προς πάντα θεοδιψή άνθρωπον, επικαλούμεθα επί πάντας την εύδοκίαν, την ειρήνην, την χάριν και την σωτήριον δωρεάν του δι' ήμάς τους ανθρώπους και διά την ήμετέραν σωτηρίαν κατελθόντος έκ των ουρανών, και σαρκωθέντος έκ Πνεύματος Άγίου και Μαρίας της Παρθένου, και ένανθρωπήσαντος Μονογενούς Υίου του Θεού, Ώι ή δόξα, το κράτος, ή τιμή και ή προσκύνησις, σφν τφ Πατρί και τφ Άγίφ Πνεύματι, εις τους αιώνας.

**Φανάριον, Χριστούγεννα ,βη'
+ Ό Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος
Διάπυρος προς Θεόν εύχέτης πάντων ύμών**

.....
⁴ Γαλ. 4: 5.

⁵ Β' Πέτρ. 1: 4.

⁶ Δευτερ. 4: 11.

⁷ Λουκ. 2: 14.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ 2008

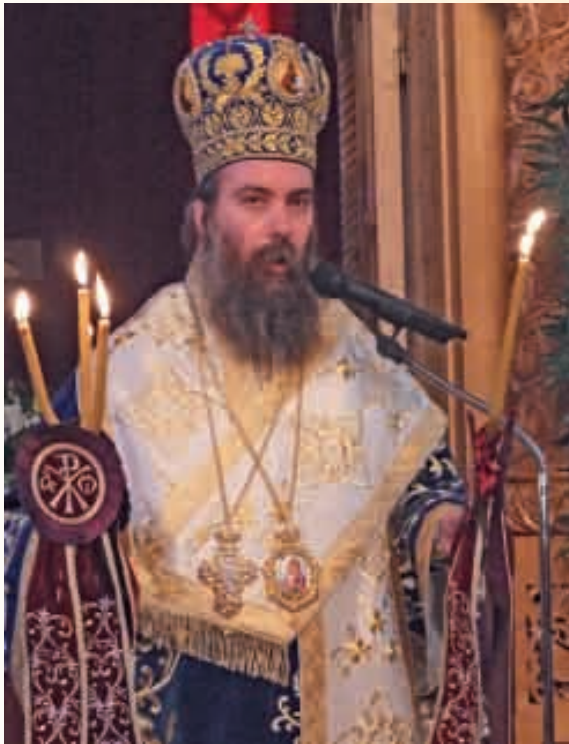

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. Ἀμφιλοχίου

«Ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ, σήμερον προφητικῶς εὐφραίνεσθωσαν. Ἄγγελοι καί ἄνθρωποι πνευματικῶς πανηγυρίζωμεν ὅτι Θεός ἐν σαρκί ἐπέφανε τοῖς ἐν σκότει καί σκιᾷ καθημένοις γεννηθεῖς ἐκ γυναικός».

(Στιχηρόν Ἰδιόμελον Λιτῆς Χριστουγέννων)

Διότι, ὅπως ψάλλει καί ὁ ἱερός ὕμνωδός, *«ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ σήμερον ἠνώθησαν, τεχθέντος τοῦ Χριστοῦ. Σήμερον Θεός ἐπὶ γῆς παραγένονε καί ἄνθρωπος εἰς οὐρανοῦς ἀναβέβηκε»* (Στιχηρό Ἰδιόμελο). Σήμερα ὁ ἄκτιστος Θεός ἀπό ἀγάπη, ἐλεύθερα ἔλαβε σάρκα *«ἐνηθρώπισε, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»*, ὅπως σημειώνει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος. Σήμερα ἡ «πεπτωκυῖα» ἀνθρώπινη φύση καί μαζί της σύνολη ἡ κτίση πανηγυρίζει τήν ἀπαρχή τῆς σωτηρίας, τῆς ἀπελευθέρωσής της δηλ. ἀπό τὰ δεσμά τῆς ἀβύσσου καί τοῦ θανάτου. *«Τά σύμπαντα σήμερον χαρᾶς πληροῦνται Χριστοῦ τεχθέντος ἐκ τῆς Παρθένου»*. Μέ τόν ἐρχομό τοῦ Χριστοῦ γεννᾶται μέσα στήν πολυβασανισμένη ἀνθρωπότητα ἡ ζωή καί τό φῶς. Ἡ γέννηση τοῦ Θεανθρώπου γεφυρώνει τό ἀγεφύρωτο χάσμα μεταξύ Οὐρανοῦ καί γῆς καί ἐπανασυμφιλιώνει τόν ἄνθρωπο μέ τόν Θεό, ἀφοῦ ὁ Θεός, *«ἐαυτόν ἐκένωσε μορφήν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος»* (Φιλιπ. β', 7).

Δοῦ καί πάλι ἐνώπιόν μας, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, τό μέγα μυστήριον τῆς Ἐνσαρκώσεως τῆς Θείας ἀγάπης, τῆς Παναγάπης, τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ. Σ' ἓνα ταπεινό σπήλαιον κοντά στήν ἄλογη φύση γεννιέται ὁ Θεός, ὄχι ἀπλά γιά νά περπατήσει δίπλα στούς ἀνθρώπους, ἀλλά γιά νά συνυπογράψει μέ τή γέννησή Του τή σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Μεγάλη, ἀνύποτη ἡ χαρά τῆς Θείας Γέννας. Πανευφρόσυνο καί παγχαρμόσυνο τό ἄγγελμα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ.

Πόσο ὅμως ἡ φανέρωση, ἡ ἀποκάλυψη τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ζεσταίνει τίς καρδιές τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου; Σέ καιρούς καί χρόνους πού ὁ ἄνθρωπος ἐκμεταλλεύεται καί καταδυναστεύει τόν συνάνθρωπο, ἀφοῦ στήν ζωή του δέν συνυπάρχει ὁ Θεάνθρωπος, πῶς αὐτός ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται νά γνωρίσει τόν σαρκωμένο Λόγο; Τί καί ἂν γεννιέται καί πάλι ἡ ἐλπίδα στόν κόσμον; Ἀφοῦ αὐτός ὁ κόσμος, ὁ σύγχρονος κόσμος, καλλιεργεῖ καί ἀναπτύσσει ἓναν πολιτισμό θανάτου; Ἐνός θανάτου πού ἐξαπλώνεται ὀλοένα καί περισσότερο, ὥστε νά

στιγματίζει πλέον τόν πολιτισμό μας; Άδικίες, διωγμοί, εκμετάλλευση, ανεργία, εγωϊσμοί, πάθη και αδυναμίες συνθέτουν τό σκηνικό αὐτοῦ τοῦ πολιτισμοῦ. Περίσσευσε ὁ πόνος, στέγνωσε τό δάκρυ... Τσακισμένα καράβια πορεύονται οἱ ἄνθρωποι **«ἐν σκότει καί σκιᾷ θανάτου»**. Μέσα σέ κόσμους διαφθορᾶς, ἄγχους, ὑπερκαταναλωτισμοῦ, αἰσθήσεων καί παραισθήσεων, ναρκωτικῶν οὐσιῶν, φαρμάκων καί πάσης φύσεως ἐξαρτήσεων ἀναζητοῦν τήν λύτρωση, τόν χαμένο παράδεισο. Μία πορεία καί μία ζωή βουβή, πού κατά καιρούς - δοθείσης ἀφορμῆς - ἐκρήγνυται χωρίς ὅμως σκοπό, χωρίς ἀποτέλεσμα, χωρίς ὄραμα, χωρίς ὁμορφιά, χωρίς τήν χάρη καί τήν χαρά τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.

Ὅντως σκοτεινό εἶναι τό σημερινό τοπίο. Ὅμως ὁ Χριστός γεννᾶται σέ αὐτόν τόν κόσμο, μέσα στόν ἀνθρώπινο πόνο. Στήν ταραγμένη καρδιά τοῦ πονεμένου παιδιοῦ πού στεναρίζει κάτω ἀπό τήν μᾶστιγα τῶν ναρκωτικῶν θά ζητήσῃ νά βρεῖ κατάλυμα. Θά ἀναζητήσῃ τόν ἄνθρωπο πού, ἀπελπισμένος καί προδομένος ἀπό τήν ὑποκρισία τοῦ κόσμου, Τόν ἀρνεῖται. Θά πάρῃ στά χέρια Του, τά δάκρυα τῆς μετανοίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ καί θά τά βάλῃ δίπλα στόν χρυσό, στόν λίβανο καί στήν σμύρνα. Θά φωτίσῃ καί πάλι τόν λαό **«τόν καθήμενον ἐν τῷ σκότει»** τῆς ἀγνωσίας, τῶν ἀδιεξόδων καί τοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ.

Χριστός γεννᾶται, ἀδελφοί μου, καί μαζί Του ἄς ἀναγεννηθοῦμε καί ὅλοι ἐμεῖς. Ἄς ἀκο-

λουθήσομε τό φωτεινό ἐκεῖνο ἀστέρι πού θά μᾶς ὀδηγήσῃ στή νοητή Βηθλεέμ, τήν Ἁγία μας Ἐκκλησία, τό σπίτι ὅπου «ἦν τό παιδίον». Μόνο ἔτσι θά γνωρίσομε τήν ὁμορφιά τῆς ζωῆς, μόνον τότε θά συνειδητοποιήσομε ὅτι **«ζωή θά πεῖ ὄχι νά ὑπάρχεις καί ἐπιπλέον νά ἀγαπᾷς, ἀλλά νά ὑπάρχεις μόνο ἐπειδή ἀγαπᾷς καί στό μέτρο πού ἀγαπᾷς»**.

Χρόνια πολλά, εὐφρόσυνα καί εὐλογημένα ἀδελφοί μου.

Ἄς γίνουν τά ἐφετινά Χριστούγεννα ἡ ἀπαρχή γιά νά καμφθοῦν οἱ καρδιές μας, νά λουστοῦν μέ τό Φῶς πού ἔρχεται νά φωτίσῃ τό σκοτάδι στόν ἀλλοτριωμένο ἐσωτερικό κόσμο τῶν ἀνθρώπων, τόν παγωμένο ἀπό τό αἶσθημα τῆς ιδιοτέλειας. Ἄς ἀναστήσομε τήν ἐλπίδα καί τήν χαρά στό ἄκουσμα τοῦ μεγάλου μηνύματος τό ὁποῖο ἐκπηγάζει ἀπό τό ταπεινό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ. Γιά νά εἶναι τό 2009 χρόνος καί καιρός μετανοίας, πού θά πλημμυρίσῃ, θά φωτίσῃ καί θά μεταμορφώσῃ τίς καρδιές μας εἰς «καρδίαν ζῶντος Θεοῦ».

**Μετά πολλῆς τῆς ἐν
Κυρίῳ τεχθέντι ἀγάπης
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
† Ὁ Κισάμου & Σελίνου Ἀμφιλόχιος**

Οί Μάγοι τῆς ἐποχῆς χωρίς Ἄστέρα...

Τό σκηνικό της Γέννησης τοῦ Χριστοῦ, ὅπως τό ἀφηγοῦνται οἱ τέσσερις Εὐαγγελιστές, ἔχει πλήθος περιστατικῶν πού ἐνέπνευσαν κατά καιρούς Θεολόγους, ζωγράφους, ποιητές, μουσικούς καί δημιούργησαν ἀριστουργήματα τοῦ λόγου καί τῆς Τέχνης.

Ἐνα ἀπό τά πολλά αὐτά περιστατικά εἶναι καί ἡ προσκύνηση τῶν Τριῶν Μάγων, πού ξεκίνησαν ἀπό τά βάθη τῆς Ἀνατολῆς ἀναζητώντας τό Νεογέννητο Βασιλιά. Ὅμως ἡ ἔρευνά των θάμνε ἀκαρπῆ χωρίς τό φωτεινό Ἄστέρι, πού ὀδηγοῦσε τήν πορεία των καί τούς ἔφερε στήν Βηθλεέμ: «Καί ὁ ἀστήρ ὃν εἶδον ἐν τῇ Ἀνατολῇ προῆγεν αὐτούς ἕως ἐλθῶν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τό παιδίον» (Ματθ. Β,9).

Τό παράδειγμα τῶν Μάγων ἐκείνων ἀκολούθησαν σ' ὅλη τή δισχισιόχρονη χριστιανική Ἱστορία Μάγοι τῆς Σκέψης καί τοῦ Λόγου, τῆς Ἐπιστήμης καί τῆς Δράσης κι ἔδωσαν στήν ἀνθρωπότητα μεγαλουργήματα πολιτισμοῦ. Κι ἄλλοι ἀνθρωποὶ ἀπλοὶ καί ταπεινοὶ ἀκαλουθώντας τό «φῶς τοῦ Χριστοῦ» ἔκαμαν τή ζωὴ των ἀριστουργήματα ἀρετῆς καί ἀγιότητος.

Στήν ἐποχή μας, ὅμως, οἱ «Μάγοι» πλήθυναν κι ἔγιναν πολλοί, ἄπειροι...

Ἀφήνομε τούς ἄπειρους ψευτομάγους, τά Μέντιουμ, τούς Ἀστρολόγους, τούς καφεμάντεις, τούς νυχτομάντεις, τούς Γκουρουμάντεις κι ὅλους ἐκείνους τούς ἀγύτρες πού «*παραπλανοῦν καί ξεζουμίζουν τούς ἀφελεῖς*».

Μιλοῦμε γιά τούς Μάγους τῆς ἐπιστήμης, τῆς οἰκονομίας, τῆς τεχνολογίας, τῆς πολιτικῆς πού μέ σοβαρότητα καί μόχθο προσπαθοῦν νά κάμουν «μαγικό» τόν κόσμο πού ζοῦμε. Ἀλλά ἡ ἔρευνα καί ἡ πρακτική πού δίνουν στόν κόσμο, δέν ἔχει πάντα τά προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, γιατί τῆς λείπει τό Ἄστρο τῆς Βηθλεέμ, τῆς λείπει τό μεταφυσικό φῶς. Λείπει ὁ βαθύς καί ἔσχατος Λόγος, πού πέρα ἀπό τή λεγόμενη «πρόοδο», ὀδηγεῖ στήν τελείωση καί σωτηρία τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου.

Νά θυμηθοῦμε τή «*Μαγεία*» καί λατρεία τῆς Ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, πού ξεκίνησε ἀπό τό 17ο αἰῶνα καί κατέληξε στήν ἀπειλή τῆς ἀτομικῆς βόμβας καί τοῦ θερμοκηπίου τῆς ἐποχῆς μας;

Νά θυμηθοῦμε τό «*μαγικό ἀνθρωπισμό*» τοῦ 16ου αἰῶνα, πού κατέληξε στόν ἀπανθρωπισμό, στά κρεματόρια, καί τά στρατόπεδα τοῦ 20οῦ αἰῶνα;

Νά θυμηθοῦμε τό θαῦμα τῆς οικονομικῆς ἀνάπτυξης, τό περιλάλητο «*Βιοτικό Ἐπίπεδο*», πού ξεκίνησε μέ τή Μαγεία ἐπιγείων παραδείσων καί καταλήγει τώρα στή «*μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος*» καί στήν ἐξάντληση τῶν ἀγαθῶν τῆς Δημιουργίας;

Δέν ἀρνούμεθα τίς θετικές πλευρές σ' ὅλη αὐτή τή «*μαγική*» πορεία τοῦ μοντέρνου κόσμου, τώρα ὅμως, στό τέλος τοῦ αἰῶνα μας κάθε μέρα καί περισσότερο βλέπομε τίς ἀρνητικῆς τῆς καί τίς φοβούμεστε.

Τίς φοβούμεστε, γιατί ἀπό τήν ἔρευνα καί τήν πο-

ρεία τῶν Μάγων τοῦ νεότερου κόσμου ἔλειψε, κατά κανόνα, τό Ἄστρο τῆς Βηθλεέμ. Ἐλειψε τό θεϊκό φῶς, πού φωτίζει «*πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον*», σημαδεύει τούς στόχους τῆς ἀνθρώπινης πορείας (ἀτομικῆς καί κοινωνικῆς) καί καταξιώνει τά ἔργα τῶν λαῶν, τῶν ἐποχῶν καί τῶν πολιτισμῶν.

Τίς φοβούμεστε γιατί τά Μηνύματα μέ τή

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Γέροντος ἀπό Κισιάμου & Σελίνου
κ.κ. Εἰρηναίου**

γλώσσα τῶν φυσικῶν καταστροφῶν εἶναι σήμερα μεγαλόφωνα καί καλοῦνε τήν ἀνθρωπότητα σέ Μετάνοια. Σέ ἀλλαγὴ, δηλαδή, νοοτροπίας, συμπεριφορᾶς καί πορείας.

Οἱ Μάγοι τῆς Ἀνατολῆς ὅταν, μέ θεϊκό μήνυμα, ἔμαθαν πῶς ὁ Ἡρώδης ἤθελε νά σκοτώσει τό Χριστό, ἄλλαξαν «*Πορεία*» καί «*δί' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τήν χώραν αὐτῶν*» (Ματθ. Β' 12). Ἄς διδαχτοῦμε ἀπό τό παράδειγμα των ὅλοι.

Μάγοι τῆς Ἐπιστήμης, τῆς Παιδείας καί τῆς Ἐξουσίας, πού «*μαγειρεύετε*» τή μοίρα τοῦ κόσμου καί τῆς χώρας μας, τό Ἄστρο τῆς Βηθλεέμ εἶθε νά φωτίζει καί τή δική σας ἔρευνα καί πορεία.

Καί Μάγοι τῆς ἀπλῆς καί καθημερινῆς Πράξης, πού θέλετε νά κάνετε ὁμορφῆ καί μαγική τή ζωὴ σας μέ συνταγές τῆς ἀπίστιας, τῆς κατανάλωσης καί τῆς ἀγυρτίας, μάθετέ το:

Κάθε πορεία στή ζωὴ χωρίς τό φῶς τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀστοχία καί κίνδυνος.

Ἀγαπητοί μου Χριστιανοί τῶν Ἐπαρχιῶν Κισιάμου - Σελίνου.

Ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ, πού ἀνακαίνισε τόν ἀρχαῖο κόσμο καί παραμένει αἰώνιο καί διαχρονικό μήνυμα ἀνάπλασης ἀνθρώπων καί λαῶν, γίνεται ἄλλη μιά φορά γιά ὅλους μας Μήνυμα καί προσκλητήριο ἀνάπλασης καί ἀνάκαμψης στήν πορεία τῆς ζωῆς.

**Ἀπό τό Βιβλίο τοῦ Σεβασμιωτάτου Γέροντος
ἀπό Κισιάμου & Σελίνου κ.κ. Εἰρηναίου:
«Ἀπό τίς ἑορτές τῆς Ἐκκλησίας μας».
Κίσαμος 2000**

«Δεῦτε ἴδωμεν πιστοὶ ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός»

Ἐγερτήριο σάλπισμα τὰ Χριστούγεννα.

Κάλεσμα ἀπὸ τῆς Βηθλεέμ τὰ Ἅγια μέρη. Ὑπαπαντή καὶ προσκύνησις Ἐκείνου, ποῦ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ θρόνο τῆς μεγαλωσύνης Του καὶ γίνεται Ἄνθρωπος γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Κάλεσμα: Ἐγερθεῖτε, φτάνει πιά τόσοσ ὕπνος! Τόση ραθυμία. Ξυπνεῖστε καὶ ἐνωθεῖτε με τοὺς «ἀγραυλοῦντας» ποιμένες καὶ τοὺς ὕμνωδούς ἀγγέλους. Ἐνωθεῖτε ὄλοι, φίλοι καὶ ἐχθροί. Χαρούμενοι καὶ πονεμένοι. Σηκωθεῖτε νὰ ἀντικρῦσετε μιὰ νέα αὐγή. Κοιτάξτε ψηλά με τὰ μάτια τῆς ὁποίας καρδιάς σας νὰ δεῖτε πὼς ἀνοιξαν οἱ οὐρανοὶ κι ἔγειρε πάνω στοὺς ἀνθρώπους ἡ θεία ἀγάπη καὶ ἡ τρυφερότητα καὶ κατέβηκε ὁ Ἰδιος ὁ Θεός γιὰ νὰ φέρει στὰ ἀγαπημένα Του πλάσματα τὴν χαρά, τὴν εἰρήνη, τὴν συναδέλφωση καὶ τὴν ἐλευθερία ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα δεινά.

Ὅσο κουρασμένοι κι ἂν εἴμαστε. Ὅσο «πεφορτισμένοι», σήμερα νιώθουμε τὴ γλυκύτητα καὶ τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς, ποῦ φωτίστηκε καὶ μεταμορφώθηκε ἀπὸ τὸν ἐνσαρκωθέντα Θεόν.

Ἡ χριστουγεννιάτικη Νύχτα ἔφερε τὴν δλόφωτη κι ἀστείρευτη ἡμέρα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο. Αἰώνια ἡμέρα, ὄχι μόνο ὕμνου πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ἐνότητος τοῦ ἀνθρώπου μ' Αὐτόν καὶ με τοὺς συνανθρώπους του.

Με τὰ Χριστούγεννα γινόμαστε ἓνα με τὸν Θεόν. Ἐνωνόμαστε με τὸν παράδεισο ἀπὸ τὸν ὁποῖον μόνοι μας ξοριστήκαμε λόγω τῆς παρακοῆς μας. Τὰ «πρὶν διεστῶτα», ἐνώνονται καὶ ἀναρίθμητοι προσκυνητές τρέχουν νὰ ἀνταμώσουν τὸν χιλιοπρόσμενο Λυτρωτή.

Σε μιὰ ἐποχή, ὅπως ἡ δικὴ μας, ποῦ τόσοι καὶ τόσοι πειρασμοὶ μᾶς ἀλλοτριώνουν, καὶ κατὰ συνέπειαν μᾶς ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ τοὺς συνανθρώπους μας, εἶναι ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη νὰ τρέξουμε καὶ νὰ ἀνταμώσουμε τὸν Θεόν, **τὴν μόνη βεβαία ἐλπίδα μας.** Καὶ μὴ ξεχνᾶμε πὼς ὁ Ἰούδας δὲν κοιμᾶται. Πὼς μύριοι ἐχθροὶ

μᾶς πολεμοῦν. Πὼς ὁ Ἡρώδης με τὸ ἀκονισμένο του μαχαίρι, ὅπως ὁ διάβολος, ζητᾶ ἀχόρταγος τὰ θύματά του. Σ' αὐτὸ τὸ ἀνελέητο κυνηγητό, ἡ μόνη σωτηρία μας εἶναι ἡ καταφυγή μας στὸν Χριστό. Κυνηγημένοι, ἀπὸ πολλὰ καὶ πολλούς, τρέχουμε σάν τὰ μικρὰ παιδιὰ στὴν ἀγκαλιά τοῦ Πατέρα μας.

Σε ἓνα κόσμον ποῦ ἔσβησε τὰ φῶτα τῆς ἐλπίδος, τῆς ἀγάπης, τῆς ἠθικῆς, τῆς ἀνθρωπιᾶς, τῆς δικαιοσύνης, τῆς σιγουριᾶς καὶ τῆς ἀσφάλειας, μόνο τὸ φῶς τῆς Βηθλεέμ μπορεῖ νὰ λάμψει καὶ νὰ ἀγκαλιάσει τῶν ἀνθρώπων τίς καρδιές. Ἀλλοίμονό μας ἂν δὲν τρέξουμε νὰ τὸ ἀνταμώσουμε. Ὅλα τὰ ἀνθρώπινα «φῶτα» καὶ οἱ «σωτήρες» μᾶς ἔρριξαν στό σκοτάδι τῆς καταστροφῆς. Στὸν ἀλληλοσπαραγμὸ καὶ στὴν ἐπικράτηση τοῦ ἰσχυρότερου.

Λοιπὸν, ἀκόμα στό σκοτάδι; Ἀκόμα πειράματα με θύματα τοὺς ἑαυτοὺς μας;

«Δεῦτε ἴδωμεν πιστοὶ ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός»:

Κάλεσμα τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰ παιδιὰ Του, ποῦ τόσο σφυροκοποῦνται ἀπὸ τὰ δεινά τῆς ἁμαρτίας. Ἀλύτρωτα, σκλαβωμένα, **ἐνῶ ὑπάρχει ὁ Λυτρωτής.** Θλιμμένα καὶ πονεμένα, ἐνῶ ἦλθε ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐφροσύνη. Λοιπὸν τί καθόμαστε; Ὁ Χριστός μᾶς περιμένει: **«Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι».** Ἐλάτε νὰ με ἀνταμώσετε. Καί, κάτι ἀκόμη, πηγαίνετε νὰ με ἀνταμώσετε σέ κάθε πονεμένο. Σέ κάθε ὄρφανό. Σέ κάθε ἀδικημένο. Σέ κάθε ἔρημο καὶ ἀποδιωγμένο ἀπὸ τὸν κάθε Ἡρώδη. Στό πρόσωπο τοῦ καθενός ἀπ'αὐτούς, θὰ δεῖτε ἐμένα. Τὰ μαγαζιά σας καλοῦν νὰ πάρете δῶρα καὶ ἀγαθὰ γιὰ νὰ «γιορτάσετε» Χριστούγεννα! Τὰ κέντρα διασκεδάσεως καὶ τὰ ξενοχτάδικα, σὰς καλοῦν νὰ ξεφαντώσετε!

Μάθετε ὅτι ἀπὸ ὅλα αὐτὰ λείπω. Θέλετε Χριστούγεννα; Θέλετε σωτηρία; Θέλετε ἀληθινὴ χαρὰ; Τότε, ἐλάτε σέ μένα. Ἀγαπήσετε τοὺς συνανθρώπους σας ὅπως σὰς ἀγάπησα ἐγώ. Ἐλάτε νὰ ἀνταμώσουμε. Γι' αὐτὸ κατέβηκα στὴ γῆ. Σὰς περιμένω πολὺ καὶ πάντα. (Ματθ. 11, 29).

Σωτήριον Κάλεσμα

**Παρουσιάσις
Χαριστηρίου Τόμου
εἰς τόν
Σεβασμιώτατον
Μητροπολίτην
Γέροντα ἀπό
Κισιάμου & Σελίνου
κ.κ. Εἰρηναῖον**

Μετά τήν ἔκδοσιν τοῦ Χαριστηρίου-Τμητικοῦ Τόμου εἰς τόν Σεβ. Μητροπολίτην Γέροντα Εἰρηναῖο, ἡ Μητρόπολις μας αισθανόμενη τό βαρῦ χρέος καί τήν εὐθύνη ἔναντι τοῦ Σεπτοῦ καί πολυσεβάστου προσώπου του, προχώρησε στήν παρουσίασιν τοῦ Τόμου τήν Κυριακή 7 Δεκεμβρίου. Μετά τόν Ἀρχιερατικό Ἑσπερινό, πού τελέστηκε στήν Ἱερά Πατριαρχική Μονή Ὁδηγητρίας Γωνιάς χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου, ἀκολούθησε ἡ παρουσίασις τοῦ Τόμου στόν εὐρύχωρο καί ἀρχοντικό συνεδριακό χώρο τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης. Παρόντες οἱ Σεβασμιώτατοι: Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος, Λάμπης, Συβρίτου & Σφακίων κ. Εἰρηναῖος, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Κνωσσοῦ κ. Εὐγένιος, ἐκπρόσωποι τῆς Κεντρικῆς ἐξουσίας, τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, Φορέων, Συλλόγων καί πλῆθος κόσμου.

Ἐκλεκτοί προσκεκλημένοι ὁμιλητές ἀνέλαβαν μέ περισσῆ προθυμία καί πολλή χαρά τό βαρῦ ἔργο τῆς παρουσιάσεώς του. Μέ ἀριστοτεχνικό καί ἐμπεριστατωμένο τρόπο καί λόγο κάλυψαν καί ἀποκάλυψαν στό σύνολό του τό περιεχόμενο τοῦ Τόμου ἀναπτύσσοντας ἐνώπιον τῆς κατὰ μέσους ἀπό κόσμον αἴθουσας τῆς ΟΑΚ τά κεφάλαια καί τίς ἐνότητες.

Τά εἰσαγωγικά κείμενα καί τό Β' μέρος παρουσίασε μέ μεγάλη ἀνέση καί καλλιέπεια ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Εὐάγγελος Παχυγιαννάκης, Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος τῆς Ἱ. Μ. Πέτρας & Χερρονήσου. Τό Γ' μέρος (Ἐπιστημονικές μελέτες - Ἄρθρα) εὔστοχα καί περιληπτικά - λόγω τοῦ πλήθους - σχολίασε ὁ Πανεπιστημιακός Καθηγητής κ. Παναγιώτης Χριστινάκης, ἐνῶ τά φωτογραφικά στιγμιότυπα (Δ' μέρος) ἐρμήνευσε μέ τόν δικό του, μοναδικό τρόπο ὁ Διδάσκαλος, Λαογράφος & Συγγραφέας κ. Σταμάτιος Ἀποστολάκης. Τόν συντονισμό τῆς ὅλης ἐκδήλωσιν εἶχε ὁ Δρ. Ἀλέξανδρος Παπαδεδρός.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας στό χαιρετισμό του ἀναφέρθηκε μέ συγκινητικούς λόγους στό σεβάσμιο πρόσωπο τοῦ τιμωμένου Γέροντος, ἐξέφρασε γιά ἄλλη μία φορά τήν βαθιά εὐγνωμοσύνη καί τόν σεβασμό του πρὸς τό σεπτό του πρόσωπο καί εὐχαρίστησε ἀπό καρδιάς ὅλους τοὺς συντελεστές τοῦ Τόμου: Τήν Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης πού ἔθεσε ὑπό τήν αἰγίδα της τόν Τόμο, τήν Συντακτική Ἐπιτροπή: Σεβ/τους: Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, Λάμπης, Συβρίτου & Σφακίων κ. Εἰρηναῖο, Κυδωνίας & Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνό, τοὺς κ.κ.: Μαρεντάκη Παναγιώτη, Θεολόγο ἐπ. Γυμνασιάρχη, Ἀλέξανδρο Κ. Παπαδεδρό, Ἀρχισυντάκτη τοῦ Τόμου, Γεώργιο Ἱ. Λουπάση, Φιλολόγο, ὁ ὁποῖος εἶχε καί τήν ἐπιμέλεια τῶν κειμένων.

Εὐχαρίστησε ἐπίσης τοὺς χορηγούς: τόν Ο.Δ.Μ.Π. Ν. Χανίων, ὡς καί τοὺς κ.κ. Σταῦρο Πατεράκη, Δρ. Ἀγγειοχειρουργικῆς καί Κωνσταντῖνο Περδικάκη. Ἰδιαιτέρη ἀναφορά ἔκανε στήν ὁμάδα πρωτοβουλίας πού ἀποτελεῖται ἀπό τοὺς κ.κ.: Σταῦρο Πατεράκη, Ἴατρο, Γεώργιο Λουπάση, Παναγιώτη Μαρεντάκη, Ἰωάννη Τζεμανάκη, Διδάσκαλο, καθὼς καί σέ ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι, κινούμενοι ἀπό βαθύ σεβασμό πρὸς τόν Πολυσεβάστο Γέροντα Μητροπολίτη Εἰρηναῖο, εἶχαν συλλέξει μεγάλο ἀριθμὸ κειμένων, τά ὁποῖα καί ἀπετέλεσαν τόν κορμὸ τοῦ Τόμου.

Ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας τοῦ τιμωμένου χαιρέτησε ὁ ἀνεψιὸς τοῦ πολιτοῦ Γέροντος, Μιχαὴλ Γαλανάκης, ὁ ὁποῖος μετέφερε καί τήν εὐχή του. Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος μέ λόγους θερμούς χαιρέτησε καί ἔκλεισε τήν παρουσίασιν, ἡ ὁποία ὀλοκληρώθηκε μέ δεῖπνο, προσφορά τῆς ΟΑΚ.

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Του Αιδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου π. Έμμανουήλ Μπαριωτάκη
Άρχιερ. Επιτρόπου τῆς τῆς Ἱ.Μ. Κισιάμου & Σελίνου

«Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ... οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς... ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει».

(Α' Κορ. 13')

Κάποια νέα χριστιανή, ωραιότατη στήν μορφή, ἀλλά καί στήν ψυχὴ πανέμορφη, γνώρισε ἓνα νέο, μέ μόρφωση, παρουσία καί κάλλος. Τό παράστημά του τὴν ἔλκυσε, τὴν θάμπωσε τό κάλλος του καί τὴν γοήτευσε ἡ κοινωνικὴ του θέση καί κατάσταση. Θά 'ναι γιὰ μένα κατάλληλος σύζυγος, σκεφτόταν, ἀφοῦ τὰ δυὸ χρόνια πού τὸν γνωρίζω μόνο ἀγάπη μου δείχνει, κάθε πρόβλημά μου τό κατανοεῖ, μου φέρεται τρυφερά, μέ προσέχει στοργικά καί νιώθω δίπλα του σίγουρη καί εὐτυχισμένη. Μέ αὐτὴ τὴ σιγουριά καί πεποίθηση προχώρησε καί ἔφτασε στὸν ποθοῦμενο γάμο της.

Ὅμως ἡ χαρὰ καί ἡ εὐτυχία της πολὺ σύντομα μετατράπηκαν σέ δοκιμασία καί θλίψη. Λίγο μετὰ τό γάμο τους καί τὴν σύλληψη τοῦ πρώτου παιδιοῦ τους ἡ χαρούμενη ἐκείνη νέα μελαγχόλησε. Θλίψη πλημμύρησε τὴν εὐγενικὴ ψυχὴ της ὅταν ἀντίκρισε τὸν ἀγαπημένο της σύζυγο νά κατεβάζει τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ἀπὸ τό προσκυνητάρι τοῦ σπιτιοῦ τους, τὴν ὁποία ἡ ἴδια εἶχε κρεμάσει, νά τὴν ποδοπατεῖ, νά τὴν ὕβριζει, νά τὴν περιφρονεῖ καί ἔμεινε ἄφωνη ὅταν ἄκουσε ἀπὸ τὸν ἴδιο ὅτι ἀνήκει στοὺς ἄθεους καί μηδενιστές.

Πόνεσε βαθεῖα, ἔκλαψε μέ λυγμούς, πέρασαν σκέψεις ἀπὸ τό μυαλό της καί ὁ λογισμὸς της τῆς ἔλεγε νά τὸν ἐγκαταλείψει. Ὅμως μετὰ ἀπὸ σκέψη καί προσευχὴ ἀποφάσισε. Ὅχι, θά ἀγωνιστῶ γιὰ χάρι του! Θά τὸν κάνω χριστιανό! Θά τὸν φέρω στό Χριστό καί τὴν Ἐκκλησία Του! Μέ τὴν δική μου ὑπομονὴ καί τὴν πολλή μου ἀγάπη εἶναι ἀδύνατο νά μὴν τὸν λυγίσω! Θά τὰ καταφέρω Θεέ μου! Θά προσπαθῶ, θά νικήσω, δέν θά νικηθῶ!

Τὸν ἀγαποῦσε ὑπερβολικά, τὸν περιποιόταν ἀφάνταστα καί γινόταν γι' αὐτὸν θυσία. Τὸν κοιτοῦσε ἐρωτευμένη καί χαρούμενη, τὸν συνόδευε μέχρι τὴν ἐξώπορτα ὅταν ἔφευγε γιὰ τὴ δουλειά του καί τὸν περίμενε στήν πόρτα σάν γύριζε στό σπίτι τους. Ἀγάπη ἀπέραντη, ἀτέλειωτη, ἀσυνήθιστη. Ἀγάπη πού ἔκανε κι ἐκείνον νά ἀπορεῖ καί νά τῆς τὴν ἀνταποδίδει. Ἐτσι συνέχισε νά ἀγωνίζεται καί νά ὑπομένει τό βᾶρος τοῦ Σταυροῦ της ἐκείνη ἡ εὐλογημένη κόρη.

Στὴν ἐπέτειο τοῦ γάμου των ὁ σύζυγός της, τὴν ἐρωτᾷ. «Τί δῶρο θέλεις νά σοῦ κάνω ἀγαπημένη μου»; «Δέν θέλω τίποτε ἄλλο ἀπὸ τό νά ἀγαπήσεις τό Χριστό», ἀπάντησε ἐκείνη. «Μὴν μέ ἀνακατεύεις μέ αὐτά. Χριστός δέν ὑπάρχει, ξύπνα πιά. Ὁ Χριστός εἶναι ἀνθρώπινο κατασκεῦασμα, εἶναι ἐφεύρεση τῶν παπάδων». Ἐτσι συνέχισε αὐτὸς τὴν πορεία του καί ἐκείνη νά τὸν ἀγαπᾷ περισσότερο ἀπὸ πρῶτα.

Ὅταν γεννήθηκε τό μωρό τους, στό θάλαμο τῆς κλινικῆς ὁ σύζυγος ρωτᾷ τὴν ἀγαπημένη του. «Γιὰ τό μεγάλο δῶρο πού μου χάρισες, τί δῶρο νά σοῦ ἀνταποδώσω»; «Νά πιστέψεις στό Χριστό»,

του απάντησε εκείνη. «Ξέχνα το, ὅτι ἄλλο θέλεις, αὐτό δέν γίνεται». Ἐκείνη λιποθύμησε, ἀλλά ὅταν συνηλθε, συνέχισε νά τόν ἀγαπᾶ ὑπερβολικά.

Μερικές φορές πού προσπαθοῦσε ἐκείνη νά βάλει κάποια εἰκόνα στό δωμάτιό τους ἢ χριστιανικό βιβλίο στό σπίτι τους, αὐτός τά πέταγε καί τά περιφρονοῦσε. Τήν Ἅγια νύχτα τῆς Ἀνάστασης, ὅταν ἡ καμπάνα τῆς ἐκκλησίας τόν ξύπνησε, ἐκεῖνος ἄρχισε νά βλασφημεῖ τό Χριστό, νά μιλεῖ ἄπρεπα γι' Αὐτόν καί νά χλευάζει τούς χριστιανούς καί τήν χριστιανική των πίστη. Ἡ σύζυγος ἔκλαιε γοερῶς γιά τήν πτώση του, ἀλλά συνέχιζε θερμά νά τόν ἀγαπᾶ.

Ἐννέα χρόνια κράτησε τό φοβερό της μαρτύριο, ἀλλά καί ἔννέα χρόνια δέν σταμάτησε οὔτε στιγμή τήν προσευχή καί τόν ἡρωϊκό καί πρωτότυπο ἀγῶνα της.

Κάποια μέρα ἡ ἐνάρετος ἐκείνη σύζυγος ἀρρώστησε βαριά. Καιγόταν ἀπό τόν πυρετό καί ἔλιωνε σάν κεριό στό κρεβάτι. Κάτω ἀπό τό μαξιλάρι της κρατοῦσε ἡμερολόγιο στό ὅποιο καθημερινά σημειῶνε τίς σκέψεις της, τούς ἀγῶνες της, τίς προσπάθειες καί τήν ἀγωνία της γιά νά φέρει στό Χριστό τόν ἄνδρα της, καθώς τά δάκρυα καί τίς προσευχές της.

Παρά τίς πολλές προσπάθειες τῶν γιατρῶν καί τήν μεγάλη ἐπιμέλεια τοῦ συζύγου της, ἐκείνη δέν ἀνάρρωσε, ἀλλά κάποιο εὐλογημένο δειλινό ἡ ἀγνή καί μακαρία ψυχὴ της πέταξε στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ γιά νά χαιρεταί κοντά σ' Ἐκεῖνον πού ἀγάπησε μέ ὅλη τή δύναμή της. Ἐφυγε ὁμως μέ τό παράπονο ὅτι δέν κατάφερε νά φέρει τόν ἄνδρα της στό Χριστό.

Ἐκεῖνος τήν ἔθαψε μέ τιμές. Ἡ θλίψη καί ὁ πόνος του ἦταν ἀβάσταχτος. «Ἐχασα τήν ἀγάπη μου, ἔλεγε, ἔχασα τό ἀστέρι μου, ἔχασα τόν ἄγγελο τῆς ζωῆς μου»! «Μέ ποιό τρόπο θά τόν ἀναπληρώσω; Πῶς νά παρηγορηθῶ ἀπό τό χαμό της»; Ἐβλεπε καί ἔπιανε τά ἀντικείμενά της καί μονολογοῦσε. «Σ' ἔχασα θησαυρό μου».

Τήν ἐπόμενη μέρα τῆς ταφῆς της, ἡ οἰκιακή βοηθός τοῦ σπιτιοῦ βρήκε τό ἡμερολόγιο τῆς ζωῆς καί τῶν κόπων της, καί τό παρέδωσε στό σύζυγό της. Ποτέ ἐκεῖνος δέν τό εἶχε διαβάσει, ποτέ δέν εἶχε ἀντιληφθεῖ ὅτι στίς σελίδες του ὑπῆρχαν χαραγμένες ἔννέα ἐτῶν προσπάθειες, ἔννέα ἐτῶν εὐχές καί παρακλήσεις γιά κείνον.

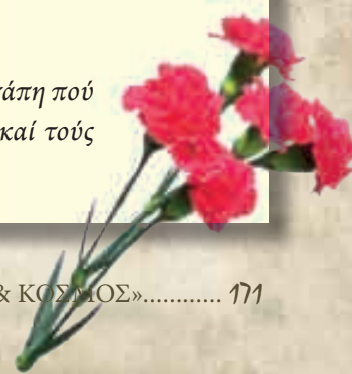
Ὅταν διάβασε τόν πόνο τῆς ἀγαπημένης του, ἰδίως τίς ἡμέρες τῆς ἀσθενείας της, λύγισε. «Χριστέ μου, ἔγραφε ἐκείνη, νά μέ συγχωρεῖς πού δέν τά κατάφερα. Δέν μπόρεσα νά τόν φέρω στά πόδια σου. Ἐκμεταλλεύτηκα ὄλες μου τίς δυνάμεις καί θυσιάστηκα στό βωμό τοῦ καθήκοντος, ἀλλά νικήθηκα. Φαίνεται ὅτι οἱ ἁμαρτίες μου στάθηκαν ἐμπόδιο στό μεγάλο σκοπό μου... Πέρσον τό Πάσχα μέ ἀγκάλιασε καί μοῦ εἶπε «Χριστός Ἀνέστη», ἀλλά στή συνέχεια καί πάλι παρέμεινε ἀρνητής τοῦ Χριστοῦ... Ὅταν στήν προηγούμενη ἐκδρομή μας μπήκαμε σέ κάποια ἐκκλησιά μέ ἄλλους προσκυνητές, ἐκεῖνος προσκύννησε τήν εἰκόνα, ὅπως ὄλοι μας, ἀλλά μετά μοῦ ἐξήγησε ὅτι τό ἔκανε ἀπλῶς γιά τά μάτια τῶν ἀνθρώπων... Τώρα πού βρίσκομαι ἄρρωστη τόν βλέπω σκεπτικό καί λυπημένο. Μήπως Χριστέ μου σκέπτεται ἐσένα; Μήπως ἦλθε ἡ ὥρα τῆς μετάνοιας καί ἐπιστροφῆς του, γιά νά φύγω ἡσυχῇ ἀπό τήν ζωὴ αὐτή; Ἄχ Χριστούλη μου, ἡ ἀγάπη μου δέν νίκησε τήν ἀπιστία του, συγχώρεσέ με».

«Νίκησε, νίκησε!», φώναξε αὐτός ὅταν διάβασε ἐκεῖνες τίς τελευταῖες λέξεις καί σκούπισε τά δάκρυά του! Ἐκεῖνο πού τόσα χρόνια ἀγαπημένη μου δέν κατόρθωσες ὅσο ἦσουν στή ζωὴ, τό κατόρθωσες τώρα πεθαμένη. Τό κατόρθωσε ἡ μεγάλη χριστιανική ἀγάπη σου πού ποτέ δέν θά ξεχάσω».

«Ἀγαπημένη μου, σάν ἱερό μνημόσυνο στήν μακάρια ψυχὴ σου, κάνω ὑπόσχεση, ὅτι ἀπό σήμερα γίνομαι καί ἐγώ χριστιανός, πιστός καί ἀφοσιωμένος σάν ἐσένα. Ἀπό σήμερα θά ἀγαπῶ πολύ τόν Χριστό, ὅπως μέ ὑπομονή μοῦ δίδαξες, καί θά ἐργασθῶ τό ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς μου κοντά Του, γιά νά σέ ἀνταμῶσω τότε στόν παράδεισό Του, στόν παράδεισο τῆς χαρᾶς καί τῆς ἀγάπης».

Ἀδελφοί μου.

Ἡ παραπάνω ἀληθινὴ ἱστορία διατρανώνει ὅτι ἡ ἀγάπη πού μακροθυμεῖ, ἡ ἀγάπη πού θυσιάζεται, ἡ ἀγάπη πού δέν ἔχει τέλος, τά πάντα μπορεῖ, τά πάντα κατορθώνει καί τούς πάντες κερδίζει, διότι ἀγάπη εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός.

Η ΠΕΡΙ ΘΕΙΑΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ

Ἰουδαῖοι πίστευαν ὅτι ἡ δικαίωση καὶ ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων προέρχεται ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ νόμου. Γι' αὐτό, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, θέλει νὰ διορθώσει τὶς παραποιήσεις καὶ παρερμηνεῖες τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ διδάσκει ὅτι ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων πηγάζει ἀπὸ τὴν πίστη τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπὸ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἀπόστολος ἀναφέρει, ὡς παράδειγμα, τὸν Ἀβραάμ ὁ ὁποῖος πίστεψε σὲ τὶς ἐπαγγελίες τοῦ Θεοῦ καὶ δικαιοῦθηκε μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ. (Ρωμ. 4,3). Ὁ μεγάλος ἐρμηνευτὴς συνδέει τὴ διδασκαλία τῆς Θείας χάριτος μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καὶ τονίζει: ὅτι «τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι...». (Ρωμ. 10,4).

Στὶς Ποιμαντικές ἐπιστολές του, ὁ Ἀπ. Παῦλος, ἀναφέρει ὅτι ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ φανερώθηκε μὲ τὴ θεία ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἔφερε τὴ σωτηρία σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ θεία χάρη παιδαγωγεῖ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἀρνηθοῦν τὴν ἀσέβεια καὶ ἀμαρτωλότητα τοῦ παρόντος κόσμου καὶ νὰ ζήσουν σύμφωνα μὲ τὶς ἐντολές καὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ (Τίτ. 2,11).

Σ' ἄλλη ἐπιστολή του ὁ Ἀπόστολος παρουσιάζει τὴ θεία χάρη, ὡς τὸν πνευματικὸ πλοῦτο, πού χάρισε ἡ θεία φύση στὴν ἀνθρώπινη μὲ τὸ μυστήριο τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως (Β' Κορ. 8,9).

Τὸ πρόσωπο λοιπὸν τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴ θεία χάρη σώζει τὸν ἀσεβῆ καὶ ἀμαρτωλό, ἀλλὰ ἐπίσης μὲ τὶς πνευματικὲς δωρεές ἀγιάζει καὶ τὴ ζωὴ τῶν πιστῶν. Ἡ θεία χάρη ἀναφέρεται σ' ὅλες τὶς ἐπιστολές καὶ ἀφορᾷ στὴ σωτηρία ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Στὴν πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολή του, ὁ Ἀπόστολος, τονίζει: «τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ δῶρον...» (Ἐφεσ. 2,8).

Ἡ διδασκαλία ὁμως τῆς θείας χάριτος εἶναι κατεξοχὴν συνυφασμένη μὲ τὰ γεγονότα τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀνάστασης τοῦ Κυρίου.

Ἡ σταυρική θυσία τοῦ Ἰησοῦ ἐκφράζει καὶ ἀποκαλύπτει τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα καὶ τὴ δωρεὰ τῆς θείας χάριτος γιὰ τὴν ἀπολύτρωση τοῦ κόσμου. (Ρωμ. 3,23). Ἡ δὲ Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου ἐγκαινιάζει τὴ νέα ἐν Χριστῷ ζωὴ, ἡ ὁποία μὲ τὶς δωρεές τοῦ Πνεύματος συμβάλλει στὴν πνευματικὴ ἀναγέννηση καὶ ἀνακαίνιση τοῦ ἀνθρώπου. (Β' Κορ. 5,17). Ἡ νέα αὐτὴ ἐν Χριστῷ ζωὴ, ἡ ἐν πνεύματι, ξεκινᾷ, κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, ἀπὸ τὸ βάπτισμα. Ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν μετὰ τὸ βάπτισμα ἄγεται καὶ ἐνισχύεται μὲ τὶς δωρεές τοῦ Ἁγ. Πνεύματος (Ρωμ. 6,4). Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα παραμένει στὴν Ἐκκλησία καὶ εἶναι ἡ πηγὴ τῶν δωρεῶν καὶ χαρισμάτων σὲ ὅλους τοὺς πιστοὺς. (Α' Κορ. 12,8 & 28, Ἐφεσ. 4,3-6).

Ἡ οἰκειοποίηση ὁμως τῶν δωρεῶν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἀπαιτεῖ ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου τὴν πίστη καὶ τὴν ἀφοσίωσή του στό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ θεία χάρη καὶ ἡ ἐνάρετος ζωὴ εἶναι συνδεδεμένες ἐννοιες, γιατί ἡ θεία χάρη εἰσάγει τὸν πιστό ἐντὸς τῆς ἀτμόσφαιρας τῆς εὐσέβειας καὶ ἐνισχύει αὐτόν σὲ καλὲς ἐμπνεύσεις καὶ στὴν ἐκτέλεση τῶν καλῶν ἔργων. Ὁ Θεὸς εἶναι μὲ τὴ θεία χάρη Του παρών, ἐν ἐνεργείᾳ, στὴ ζωὴ τῶν πιστῶν. Αὐτὸς ἀναγεννᾷ, εὐλογεῖ, συγχωρεῖ, καὶ ἐνισχύει τὶς πράξεις καὶ τὰ ἔργα τους.

Μεγάλη λοιπὸν σπουδαιότητα γιὰ τὴν χριστιανικὴ ζωὴ ἔχει, κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, ἡ ἐννοια τῆς πίστεως. Ὁ Ἀπόστολος τονίζει ὅτι οὐδεμία ἀρετὴ χριστιανικὴ εἶναι δυνα-

Τοῦ κ. Γεωργίου Παπατζανάκη
Δρος Θεολογίας

τή χωρίς τήν πίστη.

Στήν πρός Ρωμαίους ἐπιστολή ἀναφέρει: «πᾶν ὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν» (Ρωμ. 14, 23). Ὁ βίος τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι βίος πίστεως εἰς τόν Χριστόν: «ὁ δέ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καί παραδόντος ἑαυτόν ὑπέρ ἐμοῦ» (Γαλ. 2,20). Διά τῆς πίστεως οἰκεῖ ἐν τῇ καρδίᾳ μας ὁ Χριστός (Ἐφεσ. 3, 17), λαμβάνουμε τό Ἅγιο Πνεῦμα (Γαλ. 3,14. , Ἐφεσ. 1,13) καί γινόμαστε τέκνα τοῦ Θεοῦ (Γαλ. 3,26).

Σημειώνουμε, ὅτι ἡ πίστη τῶν ἀνθρώπων δέν ἐκφράζει τή σχέση μόνο πρός τόν Θεό, ἀλλά καί πρός τόν συνάνθρωπο. Γι'αυτό, ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει ὅτι ἡ πίστη τῶν χριστιανῶν ἐκδηλώνεται καί μέ τά ἔργα τῆς ἀγάπης. (Γαλ. 5,6., Ἐφεσ. 2,10).

Ἔτσι βλέπουμε στόν Ἀπόστολο Παῦλο ὅτι, ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ καί ἡ προσωπική πίστη τῶν ἀνθρώπων μέ ἔργα ἀγάπης ἐκδηλουμένη, εἶναι οἱ σπουδαιότεροι παράγοντες πού ἀσκοῦν ἀποφασιστική ἐπίδραση γιά τήν τελική σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

Γιά τήν πληρεστέρα κατανόηση τοῦ θέματος ἀναφέρουμε ἀκόμη μία διάσταση τῆς θείας χάριτος στόν Ἀπόστολο Παῦλο. Ὁ μέγας ἱεραπόστολος τονίζει ὅτι ὁ εὐαγγελισμός τῆς ἀνθρωπότητας καί ἡ ἱεραποστολή πρός τοὺς ἔθνικούς ἐκφράζει τό ἔλεος καί τή χάρη τοῦ Θεοῦ. Στήν πρός Ρωμαίους ἐπιστολή του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει: «*συνέκλεισε γάρ ὁ Θεός τοὺς πάντας εἰς ἀπίθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσει*». (Ρωμ. 11,32). Ἡ θεία χάρη λοιπόν διαπιστώνουμε ὅτι φωτίζει καί καθοδηγεῖ τοὺς ἔθνικούς στή μετάνοια καί στή νέα ἐν Χριστῷ ζωή. Ἐπίσης μέ τή θεία χάρη οἱ Ἰουδαῖοι ἐλευθερώθηκαν ἀπό τίς θρησκευτικές τους πλάνες καί ἐπέστρεψαν στό φῶς καί στήν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Ἄξιο ἰδιαιτέρας σημασίας εἶναι ὅτι ὁ μέγας ἐθναπόστολος μέ τό θέμα τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἀναφέρει καί τίς προσωπικές του ἐμπειρίες. Τονίζει λοιπόν: «*Ἐμοί τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι*». (Ἐφεσ. 3,8).

Σημειώνουμε ἐπίσης ὅτι ἔχει μεγάλη σπουδαιότητα ἡ διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου γιά τή θεία χάρη, ὅταν αὐτή ἀναφέρεται στίς προσωπικές δυσκολίες καί θλίψεις τῶν ἀνθρώπων. Τότε οἱ ἄνθρωποι, διδάσκει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, πρέπει νά καταφεύγουν στό μέγα Ἀρχιερέα καί νά ζητοῦν ἀπό τό θρόνο τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ νά τοὺς σπλαχνιστεῖ καί νά τοὺς δωρίσει τή χάρη Του, τήν ὥρα πού τή χρειάζονται (Ἐβρ. 4,16).

Ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος προσεύχεται καί παρακαλεῖ ἐπανειλημμένα τόν Κύριο νά τόν ἐλευθερώσει ἀπό τήν ἀσθένεια τοῦ σώματός του καί ὁ Κύριος τοῦ ἀπαντᾷ: «ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου ἡ γάρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται». (Β' Κορ. 12,9). Τά λόγια τοῦ Κυρίου σημαίνουν, ὅτι εἶναι ἀρκετή ἡ χάρη πού σοῦ δίνω. Διότι ἡ δύναμή μου φανερώνεται στήν πληρότητά της, ὅταν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀδύνατος καί μέ τή δική μου ἐνίσχυση κατορθώνει τά μεγάλα καί θαυμαστά ἔργα.

Κυκλοφόρησε τό νέο Ἡμερολόγιο ἔτους 2009 τῆς Μητροπόλεώς μας, τό ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένο στόν Ὅσιο Νικηφόρο τόν λεπρό, τόν ἐκ Συρκαρίου Κισάμου ὁρμώμενο.

Περιέχει βιογραφικά στοιχεῖα τοῦ Ὁσίου, πλούσιο φωτογραφικό ὕλικό ἀπό τή ζωή του, τό Κρητικό Ἁγιολόγιο ἀνά μήνα, τόν Μικρό Παρακλητικό Κανόνα καί τοὺς Χαιρετισμούς πρός τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο, τά Διοικητικά στοιχεῖα τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Κρήτης καί ἀναλυτικότερα τά στοιχεῖα τῶν Ἐνοριῶν, Ὑπηρεσιῶν καί Ἰδρυμάτων τῆς Ι. Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου.

Διατίθεται ἀπό τό Βιβλιοπωλεῖο τῆς Μητροπόλεώς μας.

Τηλέφ.: 2822022128, (ἔσωτ. 5).

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΜΟΝΩΔΙΑ

Τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτ. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη
Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου Ἱ.Μ. Πέτρας & Χερρονήσου

Ἔλα, Κύριε, κι ἀπόψε. Παιδί πρό τῶν αἰώνων γεννημένο.
Νά γεννηθεῖς ὅπως καί τότε: τόν καιρό τοῦ γκριζοῦ Δεκέμβρο
ἢ τῆς γαλάζιας Ἄνοιξης - αὐτό δέν ἔχει σημασία.
Ἔλα καί τώρα, πού ἡ νοσταλγία μας τονίζεται σέ νέους ρυθμούς
Ἰαμβικούς «ἐκ νυκτός ἔργων ἐσκοτισμένοις πλάνης»,
καί ἤχους προφητικούς.
Μέ ἐξόριστες ὄπτασιες καί ἀνάσες δακρῦβρεχτες.
Ἔλα καί τώρα, ὅπως καί τότε. Καλεσμένος ἀπό παιδιά,
πού κρῦβουν τή νύχτα τό Φεγγάρι καί τήν ἡμέρα τόν Ἥλιο, μέσα τους.
Διωγμένος ἀπ' τό σπαθί ἢ τά πυρηνικά τοῦ Ἡρώδη.
Μέσα στόν χρόνο ταξιδεύει ἡ παρουσία Σου.
Ἄορατη, Μυστική. Κρυφομιλοῦσα.
Σταυρωμένη ἀπό τά πάθη μας. Ἀναστημένη ἀπ' τίς ἐλπίδες μας.
Βουβή μέσ στίς κραυγές μας.
Μέσα στόν κόσμο βηματίζει ἡ ἄσπιλη ἀχραντοσύνη Σου.
Ἀμόλυντη ἀπό τή νάρκη τῆς μοναξιάς.
Ζεστή ἀπό τή φλόγα τῆς ἀγάπης. Φωτεινή μέσ στό σκοτάδι.
Ἀληθινή μέσα στό ψέμα.
Ἔλα καί τώρα. Ὅπως καί τότε.
Καλεσμένος ἀπ' τήν ἀνείπωτη νοσταλγία μας.
Ἔλα κι ἄς φύγεις πάλι, ὅπως καί τότε. Κυνηγημένος
ἀπ' τά σκυλιά τῆς νύχτας - τούς φύλακες τῆς Ἱστορίας!
Ἔλα, Κύριε. Τό ξέρω. Κι ἄν δέ φωνάξω τ' ὄνομά Σου, πάλι θά ῥθεις.
Πάντα αὐτόκλητος ἔρχεσαι.
Ἀκούγοντας τίς φωνές,
πού Σέ καλοῦνε μέσα ἀπό λαρύγγια ἀδειανά.
Μέ αὐτιά γεμάτα ἀπό λόγια καί προσευχές πού δέν εἰπώθηκαν.
Ἔλα. Τό ξέρω. Πώς θά περάσεις τά συρματοπλέγματα
τοῦ συνοφρωμένου οὐρανοῦ μας γιά νά ῥθεις.
Σέ Φάτνη νά γεννηθεῖς, διακοσμημένη
ἀπό σερπαντίνες ραδιενέργειας, μέ τά μωρά μιᾶς νέας Χιροσίμα.
Ἔλα. Τό ξέρω πώς θά ῥθεις, χωρίς τό κάλεσμά μου.
Ἀκούγοντας τίς φωνές τῶν παιδιῶν πού δέν γεννήθηκαν.
Νά μεταγγίσεις αἷμα καθαρό στίς μολυσμένες φλέβες,
ὦ Νοσολύτη τῶν ἀνομημάτων μας!
Ἔλα, Κύριε, κι ἀπόψε. Σπαργανωμένη. Σταυρωμένη Ἀγάπη.
Δίχως τό ἀστροπέλεκτο τῆς Κρίσης. Μά μέ κλωνάρι ἐλιάς.
Νά ξαναδώσεις τό χαμένο πρωτεῖο στή φθαρμένη εἰκόνα Σου.

«Ὀδοιπορικό στό Προκόπι»

Τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εἰρηναίου Μπατσάκη
Ἐφημερίου Βλάτου Κισάμου

Στό πευκόφυτο καί καταπράσινο Νέο Προκόπιο Εὐβοίας, καί κάτω ἀπό τήν ὀλοζώντανη παρουσία καί προστασία τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, πραγματοποιήθηκε ἀπό τίς 3-11-2008 ἕως καί τίς 6-11-2008 ἡ εἰκοστή πανορθόδοξη συνδιάσκεψη ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱ. Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας.

Φορεῖς πού διοργάνωσαν τή συνάντηση ἦταν ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί ἡ Ἱ. Μητρόπολις Χαλκίδος, ἐνῶ ὁ ἴδιος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος, κ.κ. Ἰερώνυμος, ἔθεσε τίς ἐργασίες τῆς Συνδιασκέψεως ὑπό τήν αἰγίδα του.

Τό θέμα τῆς ἐφετεινῆς ἐπετειακῆς (εἰκοσαετίας) Συνδιασκέψεως ἦταν: «Προβλήματα γύρω ἀπό τήν δράση τῶν αἰρετικῶν» (Ἐλευθερία καί χρέος αὐτοπεριφρουρήσεως). Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως κ.κ. Μελέτιος, ὡς Πρόεδρος τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἦταν προεδρεύων τῶν ἐργασιῶν.

Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες, ἔλλογιμώτατοι Καθηγητές Πανεπιστημίου καί λογιώτατοι Κληρικοί παρουσίασαν ἐπίκαιρες καί ἐνδιαφέρουσες εἰσηγήσεις πού διαφώτισαν, προβληματίσαν, ἐνημέρωσαν καί ἔγιναν ἀντικεί-

μενο γόνιμου σχολιασμοῦ καί κριτικῆς, ἐνῶ μέ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον ἀκούστηκαν οἱ ὀλιγόλεπτες εἰσηγήσεις ἐπί τοῦ θέματος τῶν ἐντεταλμένων ἐκπροσώπων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων.

Στή Συνδιάσκεψη συμμετεῖχαν ἐκπρόσωποι τῶν περισσοτέρων Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων καί Ἐκκλησιῶν καί συγκεκριμένα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Μόσχας, Σερβίας, Ρουμανίας καί τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Κύπρου, Ἑλλάδος, Πολωνίας καί Ἀλβανίας.

Πρέπει νά σημειωθεῖ, ὅτι ἀπό τήν Ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Κρήτης ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. Εἰρηναῖος καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας & Ἀποκορώνου κ.κ. Δαμασκηνός συμμετεῖχαν καθ' ὅλη τή διάρκεια τῶν ἐργασιῶν, ἐνῶ ὑπῆρχαν ἀντιπρόσωποι ἀπό τίς περισσότερες Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Μεγαλονήσου. Ἀπό τή Μητρόπολή μας ἔλαβε γιά πρώτη φορά ὁ γράφων, ἐπιστρέφοντας καί κομίζοντας τίς καλύτερες τῶν ἐντυπώσεων ἀπό τήν ὅλη ὀργάνωση καί διεξαγωγή τοῦ Συνεδρίου.

Στό σημεῖο αὐτό ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ἀρμολοῦν τόσο στόν φιλοξενούντα οἰκοδεσπότη, Σεβ. Μητροπολίτη Χαλκίδος κ.κ. Χρυσόστομο καί τόν ὑπεύθυνο τοῦ Προσκυνηματος τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, Αἰδ. Πρωτ. Ἰωάννη Βερνέζο, ὅσο καί στόν Αἰδ. Πρωτ. Κυριακό Τσουρό, ὁ ὁποῖος ἦταν ὑπεύθυνος γιά τό συντονισμό τοῦ ὅλου Προγράμματος.

Ἡ συμμετοχή τῶν ἀντιπροσώπων στίς νυχθήμερες ἀκολουθίες πού ἐτελοῦντο στόν Ἱ. Ναό τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου προσέδωσε ἕνα ξεχωριστό νόημα στό ὅλο κλίμα τῆς Συνδιασκέψεως, καί τή βεβαιότητα ὅτι ἡ ἀφθαρτη παρουσία τοῦ Ἁγίου κατευθύνει καί ἐνδυναμώνει τά βήματα καί τίς σκέψεις μας.

Κατά τήν πορεία τοῦ Συνεδρίου ἔγινε ἀρκετές φορές ἀναφορά στό πρόσωπο τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, στή χαρισματική καί ἀγωνιστική φυσιογνωμία τοῦ ὁποῖου ὀφείλεται ἡ ἀπαρχή ἀλλά καί ἡ καθιέρωση τῆς πραγματοποιήσεως κατ' ἔτος τῆς εὐλογημένης αὐτῆς συναντήσεως, ἀρχῆς γενομένης τήν 14η Ὀκτωβρίου 1989 στήν Ἀθήνα.

Μετά τή λήξη τῶν ἐργασιῶν καί μαζί μέ τήν ἐξαγωγή τῶν Πορισμάτων, τά ὁποῖα ὑπεγράφησαν ἀπό τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πού συμμετεῖχαν, συντάχθηκε καί τό ἀκόλουθο Ἀνακοινωθέν:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Ἡ Κ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας πραγματοποιήθηκε, ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακα-

ριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Γερωνύμου, στο Ίερό Προσκύνημα του Όσίου Ιωάννου του Ρώσου στο Προκόπι Εύβοίας, από 3 έως 6.11.2008, με την φιλόξενη φροντίδα του Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου και υπό την προεδρία του Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Μελετίου, με θέμα: «Προβλήματα γύρω από την δράση των αίρετικών (Ελευθερία και χρέος αυτοπεριφρουρήσεως)».

Η Συνδιάσκεψη, με σεβασμό προς την θρησκευτική ελευθερία και αφού μελέτησε τα προβλήματα που δημιουργούνται από την δραστηριότητα των νεοφανών αιρέσεων υπογραμμίζει ότι: Η διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι ή διδασκαλία του Χριστού. Η Εκκλησία είναι «στύλος και έδραϊωμα της αληθείας» (Α΄ Τιμ. 3,15). Αύτή είναι ή μία, άγία, καθολική και άποστολική Εκκλησία, δηλ. ή Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία. Η αλήθεια της Εκκλησίας αυτοπεριφρουρείται με την άδιάσπαστη άποστολική διαδοχή της ίερωσύνης και της πίστεως.

Η αίρεση άποτελεί έκπτωση από την Αλήθεια του Χριστού και είναι καρπός άνθρωποκεντρικής και λογοκρατικής έρμηνείας της θείας διδασκαλίας. Έτσι φτιάχνει μία νέα θρησκευτική ομάδα, ή όποια δέν άκολουθεί την άπαξ παραδοθείσα πίστη.

Ο προσηλυτισμός, που επιδιώκεται με μεθόδους πλύσης έγκεφάλου και άλλες επικίνδυνες μεθοδεύσεις από τίς ποικιλώνυμες αίρέσεις προκαλεί σειρά σοβαρών προβλημάτων σε επίπεδο προσωπικό, οικογενειακό και κοινωνικό.

Η Εκκλησία μας βλέπει την αίρεση σαν σοβαρό πνευματικό νόσημα, που για θεραπεία του άπαιτεί μία ειδική «ιατρική» παρέμβαση και άγωγή. Στην προσπάθειά της αύτή ή Εκκλησία κάνει διαχωρισμό ανάμεσα στην αίρεση σαν σύστημα ψευδοδιδασκαλιών, και στον αίρετικό σαν άτομο που νοσεί πνευματικά, σαν πρόβωτο άπολωτός, που ή Εκκλησία τον άναζητεί με άγάπη και σεβασμό στην ελευθερία του.

Η περιφρούρηση της Ορθόδοξου Πίστεως άποτελεί άναφαίρετο δικαίωμα και έπιτακτικό καθήκον των ποιμένων της Εκκλησίας. Άποτελεί εκδήλωση άγάπης και όχι θρησκευτικού φανατισμού. Τό χρέος της άγάπης προς τούς αίρετικούς άποκλείει και καταδικάζει κάθε πολεμική άντιπαράθεση.

Ίδανικό θεραπευτήριο των θυμάτων της πλάνης άποτελεί ή ζωντανή ένορία, έπειδή μέσα στο ζεστό και φιλόξενο χώρο της μπορεί, με τή Χάρη του Θεού, νά άποκατασταθή ή εν άγάπη και ελευθερία σχέση τους με τό Θεό και τούς άνθρώπους.

Στό πλαίσιο της θρησκευτικής φροντίδας της Εκκλησίας για την προστασία του Ορθόδοξου πληρώματος από την πλάνη και την αίρεση έντάσσονται και οί Πανορθόδοξες Συνδιασκέψεις για θέματα αιρέσεων και Παραθρησκείας, που συμπληρώνουν έφέτος είκοσι έτη. Τό γεγονός αύτό άπέτέλεσε άφορμή δοξολογίας του Κυρίου μας και εύγνώμονος μνημοσύνου του πρωτεργάτου και έμπνευστου αυτού του θεσμού, άειμνήστου π. Άντωνίου Αλεβιζοπούλου.

ΕΝΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Ένορία Αγ. Νικολάου Καρῶν Κισάμου.

Τοῦ Αἰδεσ. Πρεσβυτέρου Ἐμμ. Ν. Ἀλεξανδράκη
Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας

Μία ἀπό τίς δεκαεπτὰ πρώην κοινότητες πού ἀνήκουν στό Δήμο Κολυμβαρίου εἶναι αὐτή τῶν Καρῶν Κισάμου, πού περιέχει τούς οἰκισμούς Καρές καί Βασιλειανὰ καί ἀποτελοῦν τήν ὁμώνυμη Ἐνορία.

Σήμερα τά δύο χωριά ἔχουν περί τούς 100 μόνιμους κατοίκους. Ἀσχολούμενοι κυρίως μέ τή γεωργία καί τήν κτηνοτροφία διακρίνονται γιά τήν εὐσέβεια καί τήν παραδοσιακή τους φιλοξενία. Οἱ κάτοικοι ἔχουν ἰδρύσει ἕνα δυνατό πολιτιστικό σύλλογο πού διοργανώνει κατά καιρούς καί περιστάσεις διάφορες ἐκδηλώσεις στήν αἴθουσα πού διαθέτει.

Ὁ οἰκισμός Καρές ἔχει πολιοῦχο καί προστάτη του τόν Ἅγιο Νικόλαο, ἐπίσκοπο Μύρων τῆς Λυκίας τόν θαυματουργό. Ὁ ναός εἶναι βυζαντινοῦ ρυθμοῦ. Οἱ ἐργασίες ἀνεγέρσεώς του ξεκίνησαν τό 1900 καί ἀποπερατώθηκαν τό 1913 ἀπό τότε πῆρε ὑπόσταση ἡ ὁμώνυμη Ἐνορία.

Ἀρχικά, στόν αὐλαιο χῶρο ὑπῆρχε τό κοιμητήριο τοῦ χωριοῦ τό ὅποιο στή συνέχεια μεταφέρθηκε 200 μέτρα μακριά, καί συγκεκριμένα στό δρόμο μεταξύ Καρῶν καί Βασιλειανῶν.

Οἱ κάτοικοι σεμνύνονται κατά πολύ τόν Ἅγιο, γι' αὐτό καί πάνδημα τόν ἐορτάζουν στίς 6 Δεκεμβρίου, ἡμέρα τῆς μνήμης του καί στίς 20 Μαΐου, ἡμέρα τῆς ἀνακομιδῆς τῶν ἱερῶν του λειψάνων. Καί στίς δύο πανηγύρεις συρρέει πλῆθος πιστῶν πρὸς εὐλογία καί ἁγιασμό τους.

Στίς Καρές ὑπάρχουν ἀκόμη οἱ ἐξῆς Ἱεροί Ναοί :

α) Πέτρου καί Παύλου (29 Ἰουνίου).

β) Ἁγίου Ἀντωνίου στίς κάτω Καρές (17 Ἰανουαρίου), ὁ

Ὁ Ἱ. Ν. Πέτρου καί Παύλου Καρῶν

ὁποῖος ἀποτελεῖ καί τό κοιμητήριο τῆς περιοχῆς.

γ) Ἁγίου Δημητρίου στά Φουριανὰ (26 Ὀκτωβρίου). Ὁ ναός αὐτός ἀναστηλώθηκε στίς ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1990

Ὁ Ἱ. Ν. Γενεσίου τοῦ Προδρόμου
Βασιλειανῶν

χάρη στήν ἀγάπη ἐνός εὐσεβεστάτου συνανθρώπου μας, τοῦ κ. Φουράκη Θεοδώρου, ἱεροψάλτου, ὁ ὁποῖος καταγόταν ἀπό τή γειτονιά αὐτή. Ὁ ναός ἦταν ἐρειπωμένος 300 καί πλέον χρόνια καί ἐγκαινιάστηκε τό 1999 ἀπό τόν τότε Μητροπολίτη Κισάμου καί Σελίνου, Σεβασμιώτατο κ.κ. Εἰρηναῖο κατά τήν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου. Σήμερα ἁγιογραφεῖται μέ δωρεές τῶν πιστῶν.

δ) Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος στό Χωραφάδο (6 Αὐγούστου), στό πανηγύρι τοῦ ὁποῖου μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας διοργανώνονται διάφορες ἐκδηλώσεις, ὅπως ἀγῶνες δρόμου, σφαιροβολίας καί Κρητικῆς μαντινάδας μέ τήν ὀνομασία «Χωραφάδια».

Στόν οἰκισμό Βασιλειανὰ πολιοῦχος καί προστάτης εἶναι ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, ὁ ὁποῖος πανηγυρίζει στίς 24 Ἰουνίου κάθε ἔτους (Γενέσιον τοῦ Ἁγίου). Στόν αὐλαιο χῶρο του ὑπάρχει τό κοιμητήριο τοῦ χωριοῦ. Ἐφαπτόμενη τοῦ ναοῦ, ἐπίσης, ὑπάρχει αἴθουσα γιά τίς ἀνάγκες τῶν κατοίκων. Στά Βασιλειανὰ ὑπάρχει ἀκόμη ναῖσκος ἀφιερωμένος στήν ὄσια Εἰρήνη τῆ Χρυσοβαλάντου (28 Ἰουλίου).

Στά δύο χωριά ἐορτάζονται ἐπίσης μέ ἰδιαίτερη εὐλάβεια τά εἰκονοστάσια τῶν Ἁγίων Φανουρίου καί Μοδέστου.

Οἱ ἱερεῖς πού διετέλεσαν Ἐφημέριοι στήν Ἐνορία Καρῶν εἶναι:

π. Στυλιανός Παπαδάκης, π. Δημήτριος Σημαντηράκης, π. Χρήστος Τζανουδάκης, π. Ἰωάννης Γουμενάκης, π. Ἀλέξανδρος Θεοδωράκης, π. Κωνσταντῖνος Ἰγγλεζάκης, π. Ἐμμανουήλ Ἀλεξανδράκης (ἀπό τό 1985 ἕως σήμερα).

Ἱεροψάλτες πού διακόνησαν στό ἀναλόγιο εἶναι οἱ:

Νικόλαος Παπαδογιωργάκης, Ἀνδρέας Παπαδογιωργάκης, Ἰωάννα Σημαντηράκη -Μπασιά, Ἰωάννης Γιακουμάκης.

«ΠΡΟΤΥΠΩΣΕΙΣ»

ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

(Β' ΜΕΡΟΣ)

Τοῦ κ. Γεωργίου Ἰ. Λουπάση
Φιλολόγου

Δ. Προτύψεις τῶν Παθῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως

1. Καταβασίεις τοῦ Σταυροῦ, ᾠδὴ ζ'.

Νοτίου* θηρός* ἐν σπλάγχνοις παλάμας Ἰωνᾶς σταυροειδῶς διεκπετάσας* τὸ σωτήριον πάθος προδιετύπου* σαφῶς· ὅθεν τριήμερος ἐκδύς* τὴν ὑπερκόσμιον ἀνάστασιν ὑπεζωγράφησε τοῦ σαρκί προσπαγέντος* Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τριμέρω ἐγέρσει τὸν κόσμον φωτίσαντος.

Ὅταν ὁ Ἰωνᾶς βρέθηκε στὴν κοιλιὰ τοῦ θαλασσινοῦ κήτους (νοτίου θηρός), προσευχήθηκε γιὰ τὴ σωτηρία του, ἀφοῦ προηγουμένως ὑψωσε τὰ χέρια του σὲ σχῆμα σταυροῦ (σταυροειδῶς). Ἔτσι «προδιετύπωσε τὸ σωτήριον πάθος» τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ στὴ συνέχεια μὲ τὸ νὰ ἀναδυθεῖ (ἐκδύς), ὡς ἀποτέλεσμα τῆς προσευχῆς του, ὑπεζωγράφησε, δηλαδὴ καὶ πάλι προδιετύπωσε, «τὴν ὑπερκόσμιον ἀνάστασιν» τοῦ Χριστοῦ, καὶ μάλιστα τὴν μετὰ τρεῖς ἡμέρες (τριμέρω ἐγέρσει).

2. Καταβασίεις τῆς Κυριακῆς τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, ᾠδὴ ζ'.

Τὸν τύπον τοῦ θείου Σταυροῦ Ἰωνᾶς ἐν κοιλίᾳ τοῦ κήτους τεταμέναις* παλάμαις προδιεχάραξε*, καὶ ἀνέθορε* σεσωσμένος* τοῦ θηρός* τῆ δυνάμει σου, Λόγε.

Ὁ «τύπος τοῦ Σταυροῦ» τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει καὶ ἐδῶ, πάλι χάρις στὰ ὑψωμένα χέρια (τεταμέναις παλάμαις) τοῦ Ἰωνᾶ μέσα στὴν κοιλιὰ τοῦ κήτους. Καὶ ἡ ἐν

συνεχία σωτήρια ἔξοδος ἀπὸ ἐκεῖ (ἀνέθορε σεσωσμένος τοῦ θηρός, ἀναφέρεται) ὑποδηλώνει τόσο τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ ὅσο καὶ τὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

3. Καταβασίεις τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ᾠδὴ ζ'.

Ἄλιον* ποντογενές* κητῶν* ἐντόσθιον* πῦρ τῆς τριμέρου ταφῆς σου ἦν προεικόνημα, οὐ Ἰωνᾶς ὑποφήτης* ἀναδέδεικται* σεσωσμένος* γάρ, ὡς καὶ προὔπεποτο* ἀσινής*, ἐβόα· θύσω σοι μετὰ φωνῆς αἰνέσεως, Κύριε.

Ὁ ποιητὴς βλέπει σὰν προτύπωση (προεικόνημα) τῆς τριήμερης ταφῆς τοῦ Χριστοῦ τὸ ὅτι ὁ Ἰωνᾶς βρέθηκε μέσα στὴν κοιλιὰ τοῦ κήτους. Αὐτὸ ὅμως τὸ γεγονὸς τὸ δηλώνει μέσα ἀπὸ μιὰ τολμηρὴ μεταφορὰ: «φωτιὰ θαλασσινὴ, γέννημα τῆς θάλασσας στὰ ἔγκατα τοῦ κήτους, τῆς τριήμερης ταφῆς σου ἦταν προτύπωση» – τὸ ὀνομάζει (σύμφωνα μὲ κατὰ λέξη μετάφραση). Προέκταση αὐτῆς τῆς ποιητικῆς σύλληψης εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς ὑποφήτης γιὰ τὸν Ἰωνᾶ, λέξη ποὺ δηλώνει τὸν ἐρμηνευτὴ, ἐκεῖνον δηλαδὴ ποὺ ἔχει λάβει ἀπὸ τὸν Θεὸ τὸ ἀντίστοιχο δῶρο. Ἀναφέρεται ἐπίσης τὸ ὅτι ὁ Ἰωνᾶς βγήκε ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ κήτους ἀβλαβῆς (ασινής), ὅπως ἀκριβῶς ἦταν καὶ πρὶν αὐτὸ τὸν καταπιεῖ (ὡς καὶ προὔπεποτο), κάτι ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν προτύπωση τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.

Ε. Προτύψεις τοῦ Χριστοῦ

Καταβασίεις τῆς Θεοτόκου, ᾠδὴ η'.

Παῖδας εὐαγεῖς* ἐν τῇ καμίνῳ ὁ τόκος τῆς Θεοτόκου διεσώσατο τότε μὲν τυπούμενος· νῦν δὲ ἐνεργούμενος* τὴν οἰκουμένην ἅπασαν ἀγείρει* ψάλλουσαν· τὸν Κύριον ὑμνεῖτε, τὰ ἔργα, καὶ ὑπερψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Παραπέμποντας ὁ ποιητὴς στὴν ἱστορία τῶν Τριῶν Παίδων σημειώνει ὅτι τότε ὁ τόκος τῆς Θεοτόκου «ἐτυπώθη», δηλαδὴ προστατεύοντας τοὺς Παῖδες ἔστειλε στοὺς ἀνθρώπους τὸ μήνυμα γιὰ τὴν ὑπαρξή του. Ἡ ἀναφορὰ αὐτὴ τοῦ ποιητῆ προεκτείνεται ὡς πρὸς τὸ

περιεχόμενο στη μετοχή «ένεργούμενος», με την οποία δηλώνεται ότι ο Υιός της Θεοτόκου τώρα, δηλαδή μετά την ενανθρώπησή του, έχει παρουσία αντιληπτή και με τις σωματικές αισθήσεις, αυτό δε όφειλεται στην «ένεργεια» του Πατρός (ο οποίος ότε ήλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου, ἔξαπέστειλε τον υἱὸν αὐτοῦ¹). Σχηματικά μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι μετὰ τὴν μετοχὴν «τυπούμενος - ἐνεργούμενος» δηλώνεται ἐμμέσως μιὰ διαφοροποίηση ὁρατὴ στοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὸν τόκον τῆς Θεοτόκου ἀνάμεσα στὸ τότε καὶ στὸ νῦν (τώρα). Σχετικὴ μετὰ τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι παρατήρηση τοῦ Γρηγορίου Νύσσης: «ένεργειά τις ἔστιν ἢ ὄντως ζωὴ ἑαυτὴν ἐνεργοῦσα»², παρατήρηση ἢ ὅποια ἀφ' ἑνὸς ἐξηγεῖ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ, ἀφ' ἑτέρου τονίζει τὸ ὅτι ὁ Υἱός, ἂν καὶ γεννητός, εἶναι αἰώνιος ὅπως ὁ Πατήρ.

ΣΤ. Προτύψεις τῆς παρθενίας τῆς Θεοτόκου

1. Καταβασίεις τῶν Χριστουγέννων (πεζές), ὦδὴ η'.

Θαύματος ὑπερφουῶς* ἢ δροσοβόλος ἐξεϊκόνισε κάμινος τύπον· οὐ γὰρ οὐς ἐδέξατο* φλέγει Νέους, ὡς οὐδὲ πῦρ τῆς θεότητος Παρθένου ἢν ὑπέδυσ* νηδύν*· διὸ ἀνυμνοῦντες ἀναμέλψωμεν* εὐλογοῦμεν* ἢ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον καὶ ὑπερυψοῦται* εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Τὸ θέμα προβάλλεται μέσα ἀπὸ παραλληλισμό: ὅπως οἱ Τρεῖς Παῖδες δὲν κήκον μέσα στὸ καμίνι ἀπὸ τὴ φωτιά, ἔτσι καὶ ἡ παρθενία τῆς Θεοτόκου ἔμεινε ἀλώβητη ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς θεότητος³. Στὴν πραγματικότητα, αὐτοῦ τοῦ ὑπερφουῶς θαύματος τὸν τύπο τοῦ σχετικοῦ μετὰ τὴν Θεοτόκο τὸν ἐξεϊκόνισε τὸ καμίνι στὸ ὅποιο ρίχτηκαν οἱ Παῖδες – δὲν πρόκειται δηλαδὴ γιὰ παράλληλα ἢ παρόμοια γεγονότα.

2. Καταβασίεις τῶν Χριστουγέννων (ιαμβικές), ὦδὴ η'.

Μήτηρ ἀφλέκτως* εἰκονίζουσι Κόρης οἱ τῆς παλαιᾶς* πυρπολούμενοι Νέοι ὑπερφουῶς κύουσαν*, ἐσφραγισμένην*. ἄμφω* δὲ δρῶσα θαυματουργία μιᾶ λαοὺς πρὸς ὕμνον ἐξανίστησι* χάρις.

Κατὰ τὸν ἴδιο, ὅπως καὶ στὴν προηγούμενη περίπτωση, τρόπο ἄλλος ποιητῆς βλέπει προτύπωση τῆς ἀπαράβλαπτης παρθενίας τῆς Θεοτόκου. Χρησιμοποιεῖ τοὺς ἴδιους σχεδὸν ὅρους (εἰκονίζουσι, ὑπερφουῶς), προσθέτει τὸ χαρακτηρισμὸ «ἐσφραγισμένην»⁴ γιὰ τὴ μήτρα τῆς

¹ Πρὸς Γαλάτας 4, 4.

² Πρὸς Εὐνόμιον 2, 1, 367.

³ Κατὰ τὸν Ἰωάννη Δαμασκηνὸ («Εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου», PG 96, 656) ἢ Θεοτόκος εἶναι ἢ τὸν ἕνα τῆς τρισσοφαοῦς καὶ ὑπεραγίας Τριάδος ἀφλέκτως συνειληφῦα*.

⁴ Ὁ χαρακτηρισμὸς ἔχει ληφθεῖ ἀπὸ τὸν Ἡσαΐα (29, 11-12) ὅπου γίνεται λόγος περὶ βιβλίου ἐσφραγισμένου, γιὰ τὸ ὅποιο ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (50, 793) παρατηρεῖ: τί τὸ ἐσφραγισμένον

Θεοτόκου, συνδέει δὲ τὰ δύο γεγονότα μετὰ τὴ διαπίστωση ὅτι πρόκειται γιὰ τὴν ἴδια «θαυματουργία»⁵.

3. Καταβασίεις τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀσώτου, ὦδὴ η'.

Τὸν ἐν τῇ βάτῳ Μωσῆ τῆς Παρθένου τὸ θαῦμα ἐν Σιναιῶ τῷ ὄρει προτυπώσαντά ποτε, ὑμνεῖτε, εὐλογεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Προτύπωση τῆς παρθενίας τῆς Θεοτόκου ὑπάρχει καὶ σὲ ἄλλο σημεῖο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἦταν ἢ «φλεγόμενη καὶ μὴ καιομένη» βάτος ποῦ ἀντίκρισε ὁ Μωυσῆς. Ἡ Θεοτόκος, ἂν καὶ ἄνθρωπος ποῦ δέχτηκε στὰ σπλάχνα του «τὸ πῦρ τῆς θεότητος», οὔτε κήκε οὔτε κάποια ἄλλη φθορὰ ὑπέστη.

4. Καταβασίεις τῆς Ὑπαπαντῆς, ὦδὴ θ'.

Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι τύπον κατίδωμεν* οἱ πιστοί· πᾶν ἄρσεν τὸ τὴν μήτραν διανοίγον ἅγιον Θεῶ. διὸ πρωτότοκον Λόγον, Πατρός ἀνάρχου* Υἱόν, πρωτοτοκούμενον* Μητρί ἀπειράνδρω*, μεγαλύνωμεν.

Ὁ ποιητῆς ἀναφέρεται στὸ πνεῦμα καὶ στὸ γράμμα τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου (ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι), σύμφωνα μετὰ τὸν ὅποιο κάθε ἄρσενικό παιδί ποῦ ἦταν πρωτότοκο (μήτραν διανοίγον) ἦταν γιὰ τὸν Θεὸ ἅγιο. Αὐτὸ εἶναι τὸ γράμμα τοῦ νόμου. Τὸ βαθύτερο ὅμως νόημά του εἶναι ὅτι μόνον ὅταν αὐτὸ τὸ πρωτότοκο παιδί ἔχει συλληφθεῖ χωρὶς συμμετοχὴ ἀνδρὸς «διανοίγει» πραγματικὴ τὴ μήτρα τῆς μητέρας του. Ἡ συγκεκριμένη δηλαδὴ διάταξη τοῦ νόμου ἀναφέρεται στὸν Ἰησοῦ, γι' αὐτὸ καὶ ἐδῶ ὁ ποιητῆς κάνει λόγο γιὰ προτύπωση (τύπον). Σχετικὰ μετὰ τὸ θέμα αὐτὸ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος ἐπισημαίνει: ὄν παρθένος ἐγέννησεν αὐτὸς μόνος διήνοιξε μήτραν⁶.

βιβλίον, ἢ πάντως ἢ ἀμόλυτος παρθένος; Καὶ προσθέτει ὅτι ὁ ἄνθρωπος στὸν ὅποιο δόθηκε τὸ ἐσφραγισμένον βιβλίον (δηλαδὴ ἢ παρθένος Μαρία) ἦταν ὁ Ἰωσήφ.

⁵ Ἡ σειρά τῶν λέξεων μετὰ βάση τὸ περιεχόμενο εἶναι: οἱ ἀφλέκτως πυρπολούμενοι Νέοι τῆς παλαιᾶς εἰκονίζουσι μήτραν Κόρης ὑπερφουῶς κύουσαν, ἐσφραγισμένην. χάρις δὲ ἄμφω δρῶσα θαυματουργία μιᾶ ἐξανίστησι πρὸς ὕμνον λαοὺς.

⁶ «Εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν» 50, 809.

Άξιοσημείωτο είναι σοβαρό λάθος που υπάρχει σε όλα τα λειτουργικά βιβλία, όπου αναγράφεται «νόμος» και όχι το σωστό νόμου.

Ζ. Προτύπωση του εν Ίορδάνη άβλου πυρός

Καταβασίες τών Φώτων (πεζές), ώδη η΄.

Μυστήριο παράδοξον ή Βαβυλώνος έδειξε κάμινος πηγάσασα* δρόσον, ότι ρείθροις* έμελλεν άβλον πύρ εισδέχασθαι ό Ίορδάνης και στέγειν* σαρκι βαπτίζομενον τόν Κτίστην· όν εύλογοΰσι λαοί και ύπερψοΰσιν εις πάντας τούς αιώνας.

Η ιστορία τών Τριών Παίδων στρέφει τώρα την έμπνευση προς άλλη κατεύθυνση: όπως εκείνοι δεν κάηκαν τότε, έτσι και ό Ίορδάνης «έστεξε» (στέγειν στο κείμενο), δηλαδή διὰ θαύματος άντεξε να δεχτεί στα νερά του, χωρίς αυτά να κατακαοΰν και στερέψουν, τόν ίδιο τόν Θεό. Σύμφωνα με αυτά, τó καμίνι τής Βαβυλώνας ήταν προτύπωση τού θαυμαστού γεγονότος τής Βαπτίσεως τού Ίησού. Αυτό δηλώνεται από τόν ποιητή με τó ρήμα «έδειξε».

Η. Προτύπωση τής Αγίας Τριάδος

Καταβασίες Αναλήψεως – Πεντηκοστής (ιαμβι-

κές), ώδη η΄.

*Άνεί τά δεσμά και δροσίζει τήν φλόγα
ό τρισσοφεγγής* τής θεαρχίας* τύπος.
ύμνοΰσι Παίδες, εύλογει δέ τόν μόνον
Σωτήρα και Παντουργόν, ώς εύεργέτην,
ή δημιουργηθείσα σύμπασα κτίσις.*

Ό τρισσοφεγγής τύπος τής θεαρχίας, ή προτύπωση δηλαδή τής τρισυποστάτου Αγίας Τριάδος, συνδέεται με την ιστορία τών Τριών Παίδων. Σ' αυτήν την τρισυπόστατη θεότητα οφείλεται τó ότι διαλύονται τά δεσμά με τά όποία είχαν δεθεί οί Παίδες και τó ότι ή φλόγα μετατρέπεται σε δροσερό άέρα. Ό «τύπος» τής Αγίας Τριάδος προβάλλεται ακόμη περισσότερο από τόν ποιητή με τó να μιλήσει στη συνέχεια μόνο για τόν Σωτήρα και Παντουργόν, τόν όποιο ύμνει και εύλογει σύμπασα ή κτίσις. Άς σημειωθεί ακόμη ότι οί λέξεις «θεαρχία» και «τρισσοφεγγής» είναι τής εκκλησιαστικής γλώσσας (δέν μαρτυροΰνται δηλαδή από την αρχαιότητα), ενώ ή λέξη «παντουργός» είναι αρχαία με νέα σημασία (δημιουργός τών πάντων).

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

θηρός. Γενική τού ουσιαστικού θήρ = θηρίο, άγριο ζώο. Έδώ έννοείται τó κήτος που κατάπτε τόν Ίωνά.
διεκπετάσας. Μετοχή άορίστου τού ρήματος διεκπετάννυμι = άπλώνω. Αναφέρεται στόν Ίωνά, ό όποίος προσευχόμενος άπλωσε τά χέρια του ύψώνοντάς τα.
προδιετύπου. Παρατατικός τού ρήματος προδιατυπώ = σχηματίζω, διατυπώνω, αναγγέλλω από πριν.
έκδύς. Μετοχή άορίστου τού ρήματος έκδύομαι = βγαίνω από τó νερό (ό Ίωνάς βγήκε από τήν κοιλιά τού κήτους, τó όποιο βρισκόταν μέσα στο νερό. προσπαγέντος. Μετοχή παθητικού άορίστου τού ρήματος προσπήγνυμαι = καρφώνομαι, στερεώνομαι. Έδώ είναι ό Χριστός, ό όποίος καρφώθηκε πάνω στο Σταυρό.
τεταμέναις. Μετοχή παρακειμένου τού ρήματος τείνομαι = άπλώνομαι, εκτείνομαι. Αναφέρεται στις παλάμες, δηλαδή στα χέρια τού Ίωνά.
προδιεχάραξε. Άοριστος τού ρήματος προδιαχαράσσω = χαράσσω, σχηματίζω από πριν.
άνεθόρε. Άοριστος τού ρήματος άνανθόρωσκ = πηδώ επάνω, άνασηκάνομαι, άνυψώνομαι. Χρησιμοποιείται κυρίως για τόν καπνό.
σεσωσμένους. Μετοχή παρακειμένου τού ρήματος σώζομαι. Αυτός που έχει σωθεί.
θηρός. Γενική τού ουσιαστικού θήρ = θηρίο, άγριο ζώο. Έδώ έννοείται τó κήτος που κατάπτε τόν Ίωνά.
άλιον. Τó επίθετο άλιος έχει σχέση με τή λέξη άλις = θάλασσα, δηλώνει έπομένως τόν θαλασσινό. Έδώ χαρακτηρίζει τó κήτος που κατάπτε τόν Ίωνά.
ποντογενές. Επίθετο. Δηλώνει εκείνον που γεννά ή θάλασσα (:πόντος).
κητών. Επίθετο, από τó ουσιαστικό κήτος: αυτός που έχει σχέση ή που προέρχεται από κήτος.
έντόσθιον. Επίθετο, έδω τού πυρός. Έντόσθιος = έσωτερικός.
ύποφήτης. Χαρακτηρίζει εκείνος που έρμηνεύει (και αναγγέλλει) τó θέλημα τού Θεού. Έδώ είναι ό Ίωνάς.
ανάδεικνύεται. Παρακειμένου τού ρήματος άναδεικνύομαι (: έχει άναδειχθεί).
σεσωσμένους. Μετοχή παρακειμένου τού ρήματος σώζομαι. Αυτός που έχει σωθεί.
προϋπέποτο. Ύπερσυντέλικος τού ρήματος προπίνομαι. Η σημασία που έχει έδω ή λέξη προκύπτει από τά συμφραζόμενα: ό Ίωνάς βγήκε από τήν κοιλιά τού κήτους άβλαβής, δηλαδή όπως ήταν πριν ακόμη αυτό τόν καταπτεί.
άσινής. Επίθετο: άβλαβής. Αναφέρεται στόν Ίωνά, ό όποίος βγήκε από τήν κοιλιά τού κήτους χωρίς να έχει πάθει τίποτε.
εύαγγείς. εύαγγής = όσιος, εύσεβής.
ένεργοΰμενος. Μετοχή ένεστώτα τού ρήματος ένεργοΰμαι. Έδώ αναφέρεται στο ότι ό Ίός τής Θεοτόκου, μετά τήν ένανθρώπησή του, γίνεται αντίληπτός μέσω τών αισθήσεων τού σώματος. Η λέξη χρησιμοποιείται σε αντίδιαστολή με τή μετοχή τυπούμενος.

άγειρει. άγείρω = συναθροίζω, συγκεντρώνω.
ύπερψοϋς. Ύπερφυής (έπίθετο) είναι εκείκος που συντελείται ή υπάρχει έξω και πέραν τών κανόνων τής φύσεως.
έδέξαστο. Άοριστος τού ρήματος δέχομαι, ύποδέχομαι. Τó καμίνι δέχθηκε τούς Νέους, δηλαδή έρριξαν μέσα σ' αυτό τούς Νέους.
ύπέδν. Οριστική άορίστου τού ρήματος ύποδύομαι = ένδύομαι. Ό Χριστός «ένδύθηκε» τή μήτρα τής Μητέρας του Θεοτόκου.
γηδόν. Νηδύς είναι όποιοδήποτε μεγάλο κοιλωμα στο σώμα: τó στομάχι, ή κοιλιά, ή μήτρα - ή όποια δηλώνεται έδω με τή λέξη αυτή.
ανάμέλψωμεν. Ύποτακτική άορίστου που έχει τήν έννοια προτροπής, τού ρήματος άναμέλω = προσφέρω ύμνο.
εύλογείτω. Προστακτική ένεστώτα τού ρήματος εύλογω.
ύπερψοϋτώ. Προστακτική ένεστώτα τού ρήματος ύπερψώ = έξυψώνω κάποιον περισσότερο από όποιοδήποτε άλλο.
άφλέκτως. Επίρρημα: χωρίς φλόγα, έπομένως χωρίς βλάβη από τή φωτιά. Έδώ φωτιά έννοείται τó «πύρ τής θεότητας», από τó όποιο έμεινε άλώβητη ή παρθενία τής Θεοτόκου.
παλαιάς. έννοείται Διαθήκης.
κύουσαν. Μετοχή ένεστώτα τού ρήματος κύω = έχω στην κοιλιά μου, έγκυμονώ.
έσφραγισμένην. Μετοχή παρακειμένου τού ρήματος σφραγίζομαι.
άμφο. Παλαιότερος τύπος τής άντωνυμίας άμφοτεροι = και οί δύο.
έξανίστησι. Οριστική ένεστώτα τού ρήματος εξανίστημι = ξεσηκώνω, διεγείρω, προτρέπω.
κατιδόμεν. Προτροπική ύποτακτική άορίστου τού ρήματος καθορώ = βλέπω με προσοχή, παρατηρώ.
ανάρχου. Επίθετο τού Θεού Πατρός, τó όποιο δηλώνει ότι ό Θεός δέν έχει αρχή μέσα στο χρόνο, γι' αυτό και ονομάζεται και άρχονος: ό Θεός ύπήρχε πάντοτε - πρò τών αιώνων.
πρωτοτοκοΰμενον. Μετοχή ένεστώτα τού ρήματος πρωτοτοκοΰμαι = γεννιέμαι, είμαι πρωτότοκος. Λέγεται για τόν Ίησού.
άπειράνδρω. Επίθετο τής Θεοτόκου. Άπειράνδρος = αυτή που δέν έχει πείρα άνδρός.
πηγάσασα. Μετοχή άορίστου τού ρήματος πηγάζω = βγάζω, παρέχω νερό. Έδώ χρησιμοποιείται κατά μεταφορά, αφού τó καμίνι πηγάζει, και μάλιστα δροσιά.
ρείθροις. Δοτική πληθυντικού. Ρείθρα είναι τά ύδατα (του Ίορδάνη έδω).
στέγειν. Άπαρέμφατο ένεστώτα τού ρήματος στέγω = άντέγω. τρισσοφεγγής. Εκείνος που έκπέμπει φέγγος = φώς από τρία σημεία. Λέγεται για τήν Αγία Τριάδα.
θεαρχίας. Λέξη σύνθετη (θεός, αρχω), δημιουργημα τής χριστιανικής γραμματείας. Δηλώνει τήν θεότητα, ή όποια κυριαρχεί και άρχει στο σύμπαν.

Καρκίνος του μαστού: ο μεγαλύτερος κίνδυνος που απειλεί τις γυναίκες

Του κ. Ιωάννου Στεφανογιάννη,
Συγγραφέως – Μοριακού Έρευντηού

Ο καρκίνος του μαστού στις αναπτυγμένες χώρες προσβάλλει 1 στις 9 γυναίκες σε κάποιο στάδιο της ζωής τους, ενώ από όσες προσβληθούν από τη νόσο, περίπου 1 στις 3 δεν θα καταφέρει να κρατηθεί στη ζωή.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο καρκίνος του μαστού είναι η συχνότερη μορφή καρκίνου που προσβάλλει τις γυναίκες στις δυτικές χώρες. Η συχνότητα εμφάνισής του αυξάνεται συνεχώς μετά το 19ο αιώνα και μόνο τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί ή θνησιμότητα, λόγω της επέκτασης των προγραμμάτων πρόληψης. Στις μέρες μας ο καρκίνος του μαστού θεωρείται νόσος της ευημερίας, αφού τα ποσοστά του είναι αυξημένα στις αναπτυγμένες χώρες και ειδικότερα στις γυναίκες ανώτερης μόρφωσης και κοινωνικής θέσης.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι πρώτες αναφορές για καρκίνο του μαστού εμφανίζονται σε αιγυπτιακά κείμενα που χρονολογούνται γύρω στο 1600 π.Χ. Ο Ίπποκράτης χρησιμοποίησε πρώτος τον όρο «καρκίνος» και «καρκίνωμα», για να περιγράψει κακοήθεις όγκους στους μαστούς της γυναίκας. Ο Λεωνίδης, ένας άλλος μεγάλος Έλληνας γιατρός που έζησε τον 2ο μ.Χ. αιώνα, περιέγραψε αναλυτικά έγχειρση αφαίρεσης όγκου από μαστό, ενώ ο Γαληνός, την ίδια εποχή, αναφέρεται ότι μπορούσε να θεραπεύσει με φάρμακα τη νόσο στα πρώτα της στάδια.

B. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Στην πραγματικότητα κανένας δε γνωρίζει τις ακριβείς αιτίες που μπορούν να οδηγήσουν σε ανάπτυξη καρκίνου του μαστού. Είναι, όμως, γνωστό ότι γυναίκες με συγκεκριμένους παράγοντες κινδύνου έχουν μεγαλύτερη πιθανότητα προσβολής. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η ύπαρξη αυτών των παραγόντων δε σημαίνει ότι μία γυναίκα όπωσδήποτε θα προσβληθεί από καρκίνο του μαστού.

Ηλικία. Όσο αυξάνεται η ηλικία μίας γυναίκας, τόσο αυξάνεται και η πιθανότητα προσβολής της από καρκίνο του μαστού. Οι περισσότερες περιπτώσεις αφορούν γυναίκες άνω των 60 ετών, ενώ μόνο το 5% των προσβεβλημένων γυναικών είναι κάτω των 40 ετών.

Οικογενειακό ιστορικό. Ο κίνδυνος καρκινογένεσης είναι μεγαλύτερος σε γυναίκες των οποίων η μητέρα, η αδελφή, ή κόρη ή άλλη στενή συγγενής έχει στο παρελθόν νοσήσει από καρκίνο του μαστού, ιδίως αν ήταν κάτω των 40 ετών.

Ατομικό ιστορικό καρκίνου του μαστού. Οι γυναίκες που έχουν νοσήσει από καρκίνο στον ένα μαστό έχουν αυξημένη πιθανότητα να προσβληθεί και ο άλλος μαστός από τη νόσο.

Καλοήθεις παθήσεις. Όρισμένες καλοήθεις παθήσεις αυξάνουν τον κίνδυνο καρκινογένεσης, όπως η παραγωγική νόσος του μαστού.

Ιστορικό αναπαραγωγής και έμμηνης ρύσης. Όσο αυξάνεται η ηλικία της πρώτης τελειόμηνης κύησης, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα προσβολής από καρκίνο του μαστού. Οι γυναίκες, των οποίων η έμμηνη ρύση ξεκίνησε πριν τα 12 έτη και όσες μπήκαν στην έμμηνόπαυση μετά την ηλικία των 55 ετών, ανήκουν σε ομάδες υψηλού κινδύνου. Οι άτεκνες γυναίκες έχουν αυξημένη πιθανότητα προσβολής (οί μοναχές, για παράδειγμα, βρίσκονται σε ομάδα υψηλού κινδύνου). Όσες γυναίκες μετά την έμμηνόπαυση έκαναν θεραπεία ορμονικής υποκατάστασης με οιστρογόνα και προγεστερόνη, προσβάλλονται συχνότερα.

Γονιδιακές μεταλλάξεις. Οι αλλαγές σε συγκεκριμένα γονίδια (όπως το BRCA1 και BRCA2), οι οποίες μπορούν να αναγνωριστούν με τις σύγχρονες τεχνικές μοριακής βιολογίας, αυξάνουν την πιθανότητα προσβολής μίας γυναίκας από κακοήθειες του μαστού.

Φυλή. Η νόσος είναι συχνότερη στις γυναίκες της λευκής φυλής, παρά σε όσες κατάγονται από την Ασία, την Αφρική ή τη Λατινική Αμερική.

Μαστική πυκνότητα. Οι γυναίκες των οποίων οι μαστοί έχουν μεγαλύτερη πυκνότητα από τη συνηθισμένη στις μαστογραφίες, βρίσκονται σε ομάδα υψηλού κινδύνου.

Άκτινοθεραπεία στο στήθος. Όσες γυναίκες έκαναν άκτινοθεραπεία στο στήθος πριν την ηλικία των 30 ετών, έχουν αυξημένη πιθανότητα προσβολής.

Αύξηση βάρους μετά την έμμηνόπαυση. Οι γυναίκες των οποίων το βάρος αυξάνεται υπερβολικά μετά την έμμηνόπαυση βρίσκονται σε ομάδα αυξημένου κινδύνου.

Έλλειψη σωματικής άσκησης. Η σωματική άσκηση μειώνει τον κίνδυνο προσβολής από καρκίνο του μαστού, πιθανότατα λόγω άποτροπής της παχυσαρκίας.

Κατανάλωση οίνοπνεύματος. Η κατάχρηση των οίνοπνευματωδών ποτών αυξάνει την πιθανότητα προσβολής.

Θηλασμός. Ο θηλασμός των παιδιών είναι ένας από τους ελάχιστους παράγοντες που δρουν προστατευτικά μειώνοντας τον κίνδυνο προσβολής από καρκίνο του μαστού.

Λήψη αντισυλληπτικών. Αυξάνουν ελαφρώς την πιθανότητα καρκινογένεσης.

Σωματικό ύψος. Όσο ψηλότερη είναι μία γυναίκα, τόσο μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχει. Επίσης, αν η γυναίκα ολοκλήρωσε την ανάπτυξη της αποκτώντας το μέγιστο ύψος της σε μικρή ηλικία (καί ιδίως σε ηλικία μικρότερη των 13 ετών), διατρέχει αυξημένο κίνδυνο. Η συσχέτιση με το αυξημένο ανάστημα πιθανότατα οφείλεται στην υπέρμετρη αύξηση του μεγέθους του μαζικού αδένα, του κύριου αδένα του μαστού.

Κάπνισμα. Όσον αφορά στο μαστό, το κάπνισμα προκαλεί μικρή αύξηση του κινδύνου καρκινογένεσης. Σέ περιπτώσεις, όμως, που συνδυάζεται με οικογενειακό ιστορικό καρκίνου του μαστού, το κάπνισμα αποτελεί ισχυρό επιβαρυντικό παράγοντα.

Διατροφή. Η αυξημένη κατανάλωση λίπους αυξάνει την πιθανότητα πρόκλησης καρκίνου, ενώ η κατανάλωση ωμών φρούτων και λαχανικών δρα ευεργετικά.

Κοινωνικοοικονομικό επίπεδο και πολυετείς σπουδές. Όσο και αν φαίνεται παράξενο, το υψηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο αποτελεί παράγοντα κινδύνου. Το γεγονός αυτό πιστεύεται ότι σχετίζεται με τις αυξημένες τιμές των γυναικών αυτών σε συγκεκριμένους παράγοντες κινδύνου, όπως είναι το ύψος, το σωματικό βάρος και η μεγαλύτερη συχνότητα άτεκνίας. Επίσης, για άγνωστους λόγους, παρατηρείται θετική συσχέτιση μεταξύ σπουδών και καρκίνου του μαστού.

Γ. Η ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ ΤΟΥ ΜΑΣΤΟΥ

Μπροστά στον ύπαρκτο κίνδυνο προσβολής από καρκίνο του μαστού, αφού 1 στις 9 γυναίκες πρόκειται να νοσήσει κατά τη διάρκεια της ζωής της, οι άσπίδες προστασίας της σύγχρονης γυναίκας είναι τρεις: η προληπτική μαστογραφία, η κλινική εξέταση και η αυτοεξέταση του μαστού.

Προληπτική μαστογραφία

Η προληπτική μαστογραφία πρέπει να γίνεται κάθε χρόνο μετά την ηλικία των 40 ετών (αν μία γυναίκα έχει επιβαρυνμένο κληρονομικό ιστορικό ή άλλους επιβαρυντικούς παράγοντες, θα πρέπει να συμβουλευτεί το γιατρό της για την ηλικία έναρξης των μαστογραφιών). Είναι μία τεχνική που χρησιμοποιεί πολύ μικρές δόσεις ακτί-

νων Χ για τη διερεύνηση του μαστού. Σέ πολλές περιπτώσεις η μαστογραφία μπορεί να εντοπίσει διογκώσεις, πριν αυτές γίνουν αντιληπτές με την αυτοψηλάφηση. Οι διογκώσεις αυτές μπορεί να είναι καλοήθεις, κακοήθεις, ή όριακές, γεγονός που διευκρινίζεται με άλλες εξειδικευμένες εξετάσεις, όπως είναι η βιοψία μαστού.

Κλινική εξέταση μαστού

Η κλινική εξέταση θα πρέπει να γίνεται κάθε 3 χρόνια στις ηλικίες 20-40 ετών και κάθε χρόνο μετά τα 40 έτη της γυναίκας. Η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται από ειδικευμένους γιατρούς, συνήθως γυναικολόγους ή χειρουργούς, και περιλαμβάνει τόσο την εξωτερική επίσκόπηση των μαστών, όσο και τη σχολαστική ψηλάφησή τους.

Αυτοεξέταση των μαστών

Η αυτοεξέταση των μαστών είναι μία πολύ χρήσιμη, εύκολη και ανέξοδη διαδικασία για τις γυναίκες που θέλουν να πάρουν τη ζωή τους κυριολεκτικά στα χέρια τους. Αν και η ψηλάφηση των μαστών δε διαρκεί παραπάνω από 5-10 λεπτά, η σημασία της είναι τεράστια για τον έγκαιρο εντοπισμό του καρκίνου του μαστού, εφ' όσον βέβαια η διαδικασία εκτελείται με το σωστό τρόπο και επαναλαμβάνεται κάθε μήνα από την ηλικία των 20 ετών και για όλοκληρη τη ζωή της γυναίκας.

Η ΓΝΩΣΗ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΜΗ

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω στοιχεία, καμία γυναίκα δεν πρέπει να επαναπαύεται και να παραμελεί τον εαυτό της. Ο καρκίνος του μαστού δεν είναι πρόβλημα των «άλλων», αλλά μπορεί να απασχολήσει κάθε γυναίκα, άκομη και αν δεν έχει κανένα επιβαρυντικό παράγοντα, αφού η ακριβής αιτιολογία του είναι άγνωστη. Μερικά σημαντικά πράγματα, που θα πρέπει να έχει στο μυαλό της κάθε γυναίκα, είναι:

- Οι περισσότερες διογκώσεις των μαστών είναι καλοήθεις. Σέ κάθε περίπτωση, όμως, ο μόνος που μπορεί να αξιολογήσει υπεύθυνα τό πρόβλημα, είναι ο ειδικός γιατρός.

- Ο καρκίνος του μαστού θεραπεύεται, όταν εντοπιστεί εγκαίρως. Μία γυναίκα που γνωρίζει καλά την αυτοψηλάφηση των μαστών της και την επαναλαμβάνει κάθε μήνα, έχει πολύ μεγάλη πιθανότητα να εντοπίσει άκομη και πολύ μικρές διογκώσεις.

- Κάθε μήνας έχει 43.200 λεπτά, όποτε τα 5-10 λεπτά που μπορεί να διαρκέσει η αυτοψηλάφηση, είναι απλώς μία άσημαντη σταγόνα στον «ώκεανό» του χρόνου!

- Αν δεν κάνετε αυτοψηλάφηση, επειδή φοβάστε μήπως ανακαλύψετε καρκίνο, δεν βοηθάτε σε τίποτα τον εαυτό σας. Ο καρκίνος δε θα σταματήσει να υπάρχει, αλλά αντίθετα θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και έτσι θα είναι πολύ δυσκολότερο να αντιμετωπιστεί στο μέλλον.

- Μήν υποτιμάτε και μίν παραλείπετε την αυτοψηλάφηση των μαστών σας. Δεν τό χρωστάτε μόνο στον εαυτό σας, αλλά κυρίως σε όσους ανθρώπους εξαρτώνται από εσάς, σε όσους νοιάζονται για σας και σε όσους σας αγαπούν πραγματικά!

Η Έκκλησία πᾶς ἀπαντᾷ...

Ἀναγνώστρια τοῦ Περιοδικοῦ μᾶς θέτει δύο ἐρωτήματα πού σχετίζονται καί μέ τά μεγάλα γεγονότα τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου πού ἐορτάζουμε. Τό πρῶτο ἐρώτημα εἶναι γιατί ὁ Χριστός νά γεννηθεῖ μέ παρθενική Γέννηση καί τό δεύτερο, ἐάν ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἀδέλφια.

Qς πρὸς τό πρῶτο ἐρώτημα τῆς παρθενικῆς Γέννησης θά δανειστοῦμε γιά ἀπάντηση τόν συλλογισμό τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Διοκλείας Κάλλιτου Γουέαρ ἀπό τό βιβλίο του «*Ὁ Ὁρθόδοξος Δρόμος*», τόν ὁποῖον καί ἀπόλυτα υἱοθετοῦμε.

Στήν Καινή Διαθήκη διατυπώνεται μέ σαφήνεια ὅτι ἡ Μητέρα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦταν παρθένος (Ματθ. 1: 18,23,25). Ὅμως, γιατί - ρωτᾶμε - ἡ γέννησή Του σάν ἀνθρώπου ἔπρεπε νά πάρει αὐτή τήν ἰδιαίτερη μορφή; **Πρῶτον**, τό γεγονός ὅτι ὁ Χριστός δέν ἔχει ἐπίγειο πατέρα σημαίνει ὅτι εἶναι στραμμένος πάντα πέρα ἀπό τήν κατάστασή Του, μέσα στόν χῶρο καί τόν χρόνο, πρὸς τήν Οὐράνια καί αἰώνια προέλευσή Του. **Δεύτερον**, τό γεγονός ὅτι ἡ Μητέρα τοῦ Χριστοῦ ἦταν παρθένος δείχνει ὅτι ἡ γέννησή Του πρέπει νά ἀποδοθεῖ μέ μοναδικό τρόπο σέ Θεία πρωτοβουλία. **Τρίτον**, ἡ Γέννηση τοῦ Χριστοῦ ἀπό μία παρθένο ὑπογραμμίζει ὅτι ἡ Ἐνσαρκωση δέν ἔχει καμιά σχέση μέ τήν δημιουργία ἑνός νέου ἀνθρώπου. Ὄταν γεννιέται ἕνα παιδί ἀπό δύο βιολογικούς γονεῖς μέ τόν συνηθισμένο τρόπο, ἀρχίζει νά ὑφίσταται μία καινούργια ὑπαρξη. Ἀλλά τό Πρόσωπο τοῦ Ἐνσαρκωμένου Χριστοῦ δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τό δεύτερο Πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐπομένως, στήν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ δέν ἄρχισε νά ὑφίσταται ἕνα νέο πρόσωπο, ἀλλά τό Πρόσωπο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ πού προϋπῆρχε ἄρχισε τώρα νά ζεῖ ὄχι μόνο μέ Θεϊκό ἀλλά καί μέ ἀνθρώπινο τρόπο ὑπαρξης. Ἔτσι ἡ Παρθενική Γέννηση ἀντανაკλά τήν αἰώνια προϋπαρξη τοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδή τό πρόσωπο τοῦ Ἐνσαρκωμένου Χριστοῦ ταυτίζεται μέ τό πρόσωπο τοῦ Λόγου, ἡ Παρθένος Μαρία δίκαια μπορεῖ νά πάρει τόν τίτλο Θεοτόκος. Εἶναι Μητέρα ὄχι ἑνός ἀνθρώπινου υἱοῦ πού ἔχει ἐνωθεῖ μέ τόν Θεῖο Υἱό, ἀλλά ἑνός ἀνθρώπινου γιοῦ πού εἶναι ὁ Μονογενής Υἱός τοῦ Θεοῦ. Ὁ Υἱός τῆς Μαρίας εἶναι τό ἴδιο πρόσωπο μέ τόν Θεῖο Υἱό τοῦ

Θεοῦ κι ἔτσι, χάρη στήν Ἐνσαρκωση, ἡ Μαρία εἶναι πραγματικά «*Μητέρα τοῦ Θεοῦ*».

Στό δεύτερο ἐρώτημα ἐάν ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἀδέλφια, ἔχομε νά σημειώσουμε τά ἑξῆς:

Ὁ Ἰωσήφ ὁ μνηστήρας τῆς Μαρίας, τοῦ ὁποῖου ἡ γυναίκα εἶχε πεθάνει, τοῦ εἶχε ἤδη ἀφήσει 7 παιδιά, 4 ἀγόρια καί 3 κορίτσια. Σύμφωνα μέ τό νόμο τῆς ἐποχῆς (τό Μωσαϊκό δίκαιο), αὐτά θεωρήθηκαν ὡς ἀδέλφια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί σήμερα ἀκόμα, λέμε «ἀδέλφια» τά ἑτεροθαλή ἀδέλφια. Θεωροῦνται λοιπόν ἑτεροθαλή ἀδέλφια τοῦ Κυρίου. Δέν ἦταν ἐπομένως ἐξ αἵματος ἀδελφοί, ἀλλά ἐξ ἀγχιστείας. Τά ἀδέλφια λοιπόν αὐτά εἶναι: Ἰάκωβος, Ἰωσῆς, Ἰούδας, Σίμων, Ἐσθήρ, Μάρθα, Σαλώμη. Στό ἐρώτημα αὐτό χρειάζεται βέβαια νά θυμόμαστε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μᾶς εἶπε ποιὰ εἶναι τά πραγματικά Του ἀδέλφια: «*Ἐπὶ δέ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδοὺ ἡ μήτηρ καί οἱ ἀδελφοί αὐτοῦ εἰσῆκισαν ἔξω, ζητοῦντες λαλῆσαι αὐτῷ. εἶπε δέ τίς αὐτῷ, ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καί οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω ζητοῦντες σέ ἰδεῖν. ὁ δέ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ λέγοντι αὐτῷ, τίς ἐστὶν ἡ μήτηρ μου καί τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου; καί ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔφη, ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καί οἱ ἀδελφοί μου, ὅστις γὰρ ἂν ποιῆσῃ τό θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφός καί ἀδελφή καί μήτηρ ἐστίν» (Ματθ. 1β' 46-50) Στά λόγια αὐτά τοῦ Χριστοῦ χρειάζεται νά ἔχομε συνεχῶς ἐστραμμένη τήν προσοχή μας καί νά προσπαθοῦμε νά κάνουμε τό θέλημά Του ὅλες τίς ἡμέρες τῆς ζωῆς μας.*

Γιά ὁποιοδήποτε θέμα, ἐρώτημα ἢ ἀπορία σας μπορεῖτε νά μᾶς γράψετε στήν ἠλεκτρονική διεύθυνση <http://www.imks.gr/cgi-bin/fpm.cgi>

Ἡ Ὁμάδα ἔμπειρων καί καταξιωμένων πνευματικῶν θά ἀπαντᾷ γραπτὰ στό ἐπόμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μᾶς πάνω στά ἐρωτήματά σας. Εὐνόητο εἶναι ὅτι διατηρεῖται ἡ ἀνωνυμία αὐτῶν πού ὑποβάλλουν ἐρωτήματα.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008

Ἐπέτειος Ἐγκαινίων

Τὴν 1^η Νοεμβρίου ὁ Ἱερός Πατριαρχικός Ναός Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης στό Σπήλι Ρεθύμνου, σημερινή ὁμώνυμη Ἱερά Μονή, ἐπανηγύρισε τὴν 15^η ἐπέτειο τῶν ἐγκαινίων του. Στὴν Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία συνιερούργησαν, κατόπιν προσκλήσεως, μέ τόν οἰκεῖο Ἐπίσκοπο καὶ οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος καὶ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός, ἐνῶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, κ. Ἀμφιλόχιος, παρίστατο συμπροσευχόμενος.

Ἑορτὴ Ἁγίου Μηνᾶ

Τὴν Τρίτη, 11 Νοεμβρίου, τό Ἡράκλειο τίμησε πάνδημα καὶ μέ τὴ δέουσα μεγαλοπρέπεια καὶ ἱεροπρέπεια τόν προστάτη του Ἅγιο Μηνᾶ. Στόν ὁμώνυμο Μητροπολιτικό Ναό τελέστηκε πολυαρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία

προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου καὶ συνιερούργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν: Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγενίου, Ρεθύμνης καὶ Ἀύλοποτάμου κ. Ἀνθίμου, Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου κ. Ἀνδρέου, Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου, Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ καὶ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κνωσοῦ κ. Εὐγενίου. Τῆς Θείας Λειτουργίας ἀκολούθησε λιτάνευσις τῆς Ἱεῤῥας Εἰκόνας τοῦ θαυματοουργοῦ Ἁγίου Μηνᾶ στήν πόλη τοῦ Ἡρακλείου.

Παγκρήτιο Θεολογικό Συνέδριο

Ἀπό 13 ἕως 15 Νοεμβρίου ὁ Παγκρήτιος Σύνδεσμος Θεολόγων ὀργάνωσε γιὰ ἄλλη μία χρονιά, μέ πλήρη ἐπιτυχία, τό Παγκρήτιο Θεολογικό Συνέδριο, τό ὁποῖο τελοῦσε ὑπό τὴν αἰγίδα τῆς Ἱεῤῥας Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, ὑπό τόν τίτλο «**Παῦλος: ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν**». Οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου διεξήχθησαν στό φιλόξενο Συνεδριακό Κέντρο τοῦ Ἰδρύματος Τεχνολογίας καὶ Ἐρευνας, στό Ἡράκλειο. Ἐκλεκτοὶ ὁμιλητές ὅπως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης, (ἀκαδημαϊκός, τ. Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν), οἱ κ.κ. Παναγιώτης Χριστινάκης, Κωνσταντῖνος Δελικωνσταντῆς, Ἡρακλῆς Ρεράκης, Σταμάτιος Χατζησταματίου, Πέτρος Βασιλειάδης, Κωνσταντῖνος Μπελέζος, Σωτήριος Δεσπότης (καθηγητὴς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης καὶ Ἀθηνῶν), ἀνέπτυξαν ἐπίκαιρα θέματα μέ ἀναφορά στόν Ἀπόστολο Παῦλο. Συντονιστὴς τῶν Πορισμάτων-Προτάσεων ἦταν ὁ Δρ. Ἀλέξανδρος Παπαδερὸς. Τό Συνέδριο κατέκλεισε

μέ επίσκεψη στην Ίερά Μητρόπολη Γορτύνης και Άρκαδίας, Αρχιερατική Θεία Λειτουργία ιεουργούντος του οικείου Ίεράρχου κ. Μακαρίου, επίσκεψη στους Καλούς Λιμένες, την Άρχαία Γόρτυνα και τους τάφους των Αγίων Δέκα Μαρτύρων. Η Ίερά Αρχιεπισκοπή Κρήτης παρείχε πλουσιώτατη φιλοξενία καθ' όλη την διάρκεια του Συνεδρίου προς όλους τους Συνέδρους. Άξίζουν συγχαρητήρια στον άξιο Πρόεδρο του Συνδέσμου Κρητών Θεολόγων κ. Κωνσταντίνο Νεονάκη, ως και προς όλους τους έκλεκτους συνεργάτες του και τά μέλη του Δ.Σ. του Συνδέσμου.

Χειροτονία Διακόνου

Τό Σάββατο 15 Νοεμβρίου ό Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε στον Ίερό Μητροπολιτικό Ναό Εὐαγγελισμού τῆς Θεοτόκου τήν εἰς διάκονο χειροτονία τοῦ κ. Ἐλευθερίου Τατέλου, ἀποφοίτου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης, ὁ ὁποῖος πλέον διακονεῖ εἰς τήν Μητρόπολή μας. Στόν χαιρετισμό του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, ἀφοῦ ὠμίλησε γιά τό μεγάλο ἀξίωμα-χάρισμα τῆς Ἱερωσύνης καί τήν ἀποστολή τῆς στόν σύγχρονο κόσμο, ἐξήρε τά χαρίσματα τοῦ ὑποψήφιου διακόνου, τόν ὁποῖον γνωρίζει ἀπό τήν περίοδο τῆς Σχολαρχίας του εἰς τήν Ἐκκλησιαστική Σχολή Κρήτης, καί τοῦ εὐχήθηκε καλή καί καρποφόρο διακονία. Τό αὐτό εὐχεται καί τό περιοδικό μας. ΑΞΙΟΣ!

Ἑορτή Ἁγίου Ματθαίου

Προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ καί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας μετείχε εἰς τήν ἑορτή τῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας τό παρεκκλήσιο τιμᾶται εἰς τήν μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου. Τῆς Θείας Λειτουργίας προεξήρχε ὁ Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος, συνιερουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν: Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Ἀνθίμου, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ καί τοῦ Μητροπολίτου μας. Μετά τή Θεία Λειτουργία ἀκολούθησε λιτάνευσις τῆς Ἱεράς Εἰκόνας στούς χώρους τῆς Σχολῆς, τά ἐγκαίνια τοῦ νέου Ἑστιατορίου καί γεῦμα.

Ἑορτή Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου

Ἡ πόλις τῶν Χανίων ἐώρτασε ἀξιοχρέως καί πανηγυρικῶς τήν προστάτιδά της Παναγία, κατά τήν ἑορτή τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου. Στόν ὁμώνυμο Μητροπολιτικό Ναό τελέστηκε Αρχιερατική Θεία Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακιῶν κ. Εἰρηναίου καί συνιερουργούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν: Ἱεραπύτνης καί Σητείας κ. Εὐγενίου, Σισανίου καί Σιατίστης κ. Παύλου, τοῦ οικείου Ίεράρχου καί τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας. Ἀκολούθησε ἡ λιτάνευσις τῆς Ἱεράς καί Θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου στήν πόλη τῶν Χανίων.

Ἑορτή Ἁγίου Ἀμφιλοχίου

Κατά τήν ἑορτή τοῦ Ἁγίου Ἀμφιλοχίου Ἐπισκόπου Ἰκονίου, 23 Νοεμβρίου, ἄγει τά ὀνομαστήριά του ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης μας κ. Ἀμφιλόχιος. Τήν παραμονή τῆς ἑορτῆς ὁ ἑορτάζων Ποιμενάρχης μας χοροστάτησε κατά τήν ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ εἰς τόν Ἰ. Μητροπολιτικό Ναό Εὐαγγελισμού τῆς Θεοτόκου, συμπροσευχομένων τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου κ. Ἀνδρέου καί τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κνωσοῦ κ. Εὐγενίου. Πρωτοσύγκελλοι, Ἠγούμενοι Ἱερῶν Μονῶν, Ἱερεῖς ἀπό τήν Μητροπολιτική μας περιφέρεια καθώς καί ἀπό ἄλλες Μητροπόλεις ἔλαβαν μέρος εἰς τόν Ἑσπερινό, παρουσία πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος πού προσήλθε

νά εὐχηθεῖ καί νά χαιρετίσει τόν Ἐπίσκοπό του. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀρκαλοχωρίου κ. Ἀνδρέας χαιρέτισε καί εὐχήθηκε ἐγκάρδια στόν Μητροπολίτη μας, ἐνῶ ἐκεῖνος εὐχαριστιακά ἀντιφώνησε. Τήν κυριώνυμο ἡμέρα, στή Θεία Λειτουργία συνιερουργήσαν ὁ Ποιμενάρχης μας μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη Ἀρκαλοχωρίου κ. Ἀνδρέα καί τή συμμετοχή κληρικῶν τῆς Μητροπόλεως μας, ὡς καί ἐξ ἄλλων Μητροπόλεων. Οἱ ἀρχές τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας, τῆς τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, ἐκπρόσωποι τῆς Παιδείας, Συλλόγων, Φορέων καί μεγάλος ἀριθμός πιστῶν ἔδωσαν τό τιμητικό «παρών». Σύλλογοι Γυναικῶν τῆς Μητροπόλεως προσέφεραν πλούσια κεράσματα στόν προαύλιο χώρο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ καί ὁ Σύλλογος Γυναικῶν Κισάμου φιλοξένησε πλουσιοπάροχα τούς φιλοξενουμένους στό παρακείμενο Ἐνοριακό Κέντρο. Στούς χώρους τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεως παρατέθηκε γεῦμα, στό ὁποῖο παρακάθησαν καί οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων κ. Εἰρηναῖος καί Γορτύνης καί Ἀρκαδίας κ. Μακάριος. Τό ἑσπέρας τῆς ἑορτῆς ἐπισκέφθηκαν τόν Σεβασμιώτατο ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός.

Χειροθεσία σέ Ἀρχιμανδρίτη

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κατά τήν ἑορτή τοῦ Ἁγίου Ἀμφιλοχίου χειροθέτησε σέ Ἀρχιμανδρίτη τόν Ὁσιολογιώτατο Ἱερομόναχο Εἰρηναῖο Μπατσάκη, κληρικό τῆς Μητροπόλεως μας. Ὁ π. Εἰρηναῖος, ὅπως σημείωσε

ὁ Σεβασμιώτατος στόν χαιρετισμό του, διακρίνεται γιά τό ἦθος, τήν ἐργατικότητα καί τήν ἀφοσίωσή του στήν Ἐκκλησία. Γιά τούς λόγους αὐτούς ὁ Μητροπολίτης μας τοῦ ἔχει ἀναθέσει τήν διεύθυνση τοῦ Ἰδιαιτέρου γραφείου του. Τό περιοδικό μας εὐχεται ἀπό καρδίας στόν π. Εἰρηναῖο τό ΑΞΙΟΣ!

Θεμέλιος Λίθος Πνευματικοῦ-Πολιτιστικοῦ Πολυκέντρου

Ὅμοίως, τήν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Ἀμφιλοχίου καί πρῖν τό ἐπίσημο ἑορταστικό γεῦμα, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε ἀγιασμό καί ἔθεσε τόν θεμέλιο λίθο στούς χώρους τῆς παλαιᾶς Οἰκοκυρικῆς Σχολῆς, ὅπου, Θεοῦ θέλοντος, θά ἀνεγερθεῖ τό Πνευματικό – Πολιτιστικό Πολύκεντρο τῆς Μητροπόλεως. Συμπροσευχόμενοι, παρόντες στήν τελετή θεμελιώσεως ἦταν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων κ. Εἰρηναῖος, Γορτύνης καί Ἀρκαδίας κ. Μακάριος, Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου κ. Ἀνδρέας, οἱ ἀρχές τοῦ Νομοῦ καί τοῦ τόπου, ὡς καί πλήθος κόσμος. Ὅπως ἀνέφερε ὁ Ποιμενάρχης μας στόν σύντομο χαιρετισμό του ἡ κίνησις αὐτή εἶναι ἐκφρασις ἀγωνίας καί ἐνδιαφέροντος πρὸς τούς ἀνθρώπους τῆς περιοχῆς γενικότερα, καί ἐιδικότερα πρὸς τούς νέους ἀνθρώπους, πού τόσο ἔντονα ἐκφράζουν τίς δικαιολογημένες διαμαρτυρίες τους τόν τελευταῖο καιρό. Τό Πολύκεντρο θά καταλαμβάνει ἔκταση 2.000 τ.μ., θά εἶναι δώροφο καί θά φιλοξενήσει τό Ὡδεῖο τῆς Μητροπόλεως μέ τά Τμήματα καί τίς Σχολές του, τμήμα ἐκμάθησης ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν, Σχολές Γονέων, Ἀγιογραφίας, Ψηφιδωτοῦ καί ἄλλες δραστηριότητες, πού συντελοῦν στήν ἀνάπτυξη καί δημιουργία ὑγειοῦς πολιτισμοῦ στόν τόπο καί συμβάλλουν στή δημιουργική ἀπασχόληση κυρίως τῆς νέας γενιάς τῆς περιοχῆς. Ὁ Προϋπολογισμός τοῦ ἔργου αὐτοῦ, συνέχισε ὁ Μητροπολίτης μας, εἶναι ὑπέρογκος γιά τίς δυνατότητες τῆς Μητροπόλεως μας. Ξεκινοῦμε, τόνισε, μέ μία δωρεά ἐνός πονεμένου πατέρα 10.000€ πού ἔχασε τό παιδί του καί ζήτησε τά χρήματα νά ἀξιοποιηθοῦν στή μνήμη του, γιά τά νεῖατα τῆς περιοχῆς. Ὑλοποιοῦμε τήν ὑπόσχεσή μας αὐτή, κατέληξε, καί ἐλπίζομε - πιστεύομε στήν ἀγάπη καί τό ἔλεος τοῦ Ἁγίου Θεοῦ μας, τό ὁποῖο μάς

καταδιώκει «πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μας» γιὰ τὴν εὐόδωση τῆς προσπάθειάς μας αὐτῆς.

Ἑορτὴ Ἁγίου Στυλιανοῦ

Κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγόνος ἑορτάζει καὶ τὸ ὁμώνυμο παρεκκλήσιο τοῦ «**Φαλδάμειου Οἰκήματος**» τῆς Μητροπόλεώς μας, κτήριο στό ὁποῖο στεγάζονται τὰ γραφεῖα διοικήσεως τῆς Μητροπόλεως, τὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἑσπερία», αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων, δανειστική βιβλιοθήκη, αἴθουσα συνεδριάσεων, βοηθητικοί κ.ἄ. χώροι. Ὅπως εἶναι γνωστό τὸ Οἶκημα ἀποτελεῖ δωρεὰ τοῦ μακαριστοῦ Στυλιανοῦ Φαλδαμῆ, ἄξιου γόνου τῆς Κισιάμου καὶ τῆς ἐκλεκτῆς συζύγου του κ. Παναγιώτας Φαλδαμῆ. Στόν Ἑσπερινό χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας καὶ κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία τελέστηκε μνημόσυνο στό μεγάλο δωρητὴ καὶ εὐεργέτη τῆς Μητροπόλεως Στυλιανό Φαλδαμῆ, παρουσία καὶ τῆς καλῆς συζύγου του, ἡ ὁποία ἤλθε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα εἰδικά γιὰ νὰ τιμῆσει τὴ μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Στυλιανοῦ μαζί μας.

**Μνήμη Σεβ. Μητροπολίτου
Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κυροῦ Διονυσίου**
Τὴν Κυριακὴ 30 Νοεμβρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἱερούργησε στὴν Ἑνορία Ἁγίου Σπυρίδωνος Καστελλίου καὶ τέλεσε μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου

Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κυροῦ Διονυσίου (Λαδοπούλου), ἐκλεκτοῦ γόνου τῆς Κισιάμου καὶ πρώτου Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως. Ἄξιου καὶ τετιμημένου Ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος διακρινόταν γιὰ τὴν ἱεροπρέπεια του, τὴν σεμνότητά του, τὴν πολυμαθεῖα καὶ εὐρυμάθειά του. Εἶχε μαθητεύσει παρὰ τοὺς πόδας τοῦ μεγάλου Πατριάρχου Ἀθηναγόρα, καὶ ὁ ὁποῖος τοῦ μετέδωσε τὴν ἀρχοντιά του, τὴν βαθιὰ ἀγάπη του γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸν λαό τοῦ Θεοῦ. Πολυσχιδές καὶ ὑψίκορμο τὸ ἔργο πού παρέδωσε στόν ἄξιο διάδοχό του, Σεβ. Μητροπολίτη κ. Βαρνάβα. Ἄς εἶναι ἡ μνήμη του αἰώνια.

Ἐπίσκεψη Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας

Τὴν Κυριακὴ, 30 Νοεμβρίου ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κάρλος Παπούλιας, προσκεκλημένος τῶν Δήμων Βουκολιῶν καὶ Κολυμβαρίου, παραβρέθηκε σὲ μνημόσυνα πού τελέστηκαν στό μνημεῖο πεσόντων τοῦ Δήμου Κολυμβαρίου καθὼς καὶ στόν Πύργο Βουκολιῶν, ὅπου εἶχε πολεμήσει ὁ παππούς του, στὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας. Στὰ ὄρια τοῦ Δήμου Βουκολιῶν καὶ σὲ εἰδικά διαμορφωμένο χώρο ἔθεσε θεμέλιο λίθο γιὰ τὴν δημιουργία πάρκου ἀφιερωμένου στὰ θύματα τῶν τροχαίων ἀτυχημάτων τοῦ Νομοῦ Χανίων, τὸ ὁποῖο καὶ ὀνομάστηκε «Πάρκο Χρήστου Πολέντα». Τὸ πάρκο θὰ περιλαμβάνει ναῖσκο, ἀφιερωμένο στὴν μνήμη τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου, προστάτη τῶν ὁδηγῶν. Ὁ κ. Πρόεδρος παρέμεινε στόν Νομό Χανίων καὶ τὴν ἐπομένη, 1^η Δεκεμβρίου καὶ συμμετέχοντας στὶς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴν ἔνωση τῆς Κρήτης μὲ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐκδήλωση - Ὁμιλία στό Φαλδάμειο
Τὸ Ἄννουσάκειο Ἰδρυμα τῆς Μητροπόλεώς μας ὀργάνωσε τὴν Τρίτη 2 Δεκεμβρίου, στὴν αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων τοῦ «Φαλδάμειου Οἰκήματος» ἐκδήλωση γιὰ τὸν καρκίνο τοῦ μαστοῦ. Προσκεκλημένες ὁμιλήτριες ἦταν οἱ Λυδία Ἰωαννίδου-Μουζάκα, ἰατρός, ἐ. καθηγ. τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Σμαράγδα Βενέτη, ἰατρός κυτταρολόγος, Νεκταρία Λαμπρινάκη-Καλαμάτα, πλαστικός χειρουργός καὶ Μαριάννα Μπιτσάκου, ψυχολόγος-

ψυχοθεραπεύτρια.
Υπήρξε μεγάλη ανταπόκριση και τό πυκνό άκροατήριο, κυρίως γυναίκες, παρακολούθησε μέ ιδιαίτερη προσοχή τίς όμιλίες και τίς διαφάνειες πού προβλήθηκαν. Τήν έπομένη, Τετάρτη 3 Δεκεμβρίου, στά Ίατρεία του Άννουσακείου Θεραπευτηρίου οί όμιλήτριες ιατροί εξέτασαν δωρεάν μεγάλο αριθμό γυναικών, πού προσήλθαν γιά προληπτικό έλεγχο. Η κίνησις αϋτή έντάσσεται στά πλαίσια τής πολλαπλής προσφοράς του Άννουσακείου Ίδρύματος-Θεραπευτηρίου τής Μητροπόλεως μας πρός τούς ανθρώπους του τόπου μας.

Παρουσίαση Χαριστηρίου-Τιμητικού Τόμου εις τόν Σεβ. Μητροπολίτη Γέροντα Ειρηναίο

Τό έσπέρας τής Κυριακής, 7^{ης} Δεκεμβρίου, ή Μητρόπολις μας όργάνωσε τήν παρουσίαση του Τιμητικού Τόμου γιά τόν Σεβ. Μητροπολίτη Γέροντα από Κισάμου και Σελίνου κ. Ειρηναίο. Μετά τόν Άρχιερατικό Έσπερινό πού τελέστηκε στήν Ίερά Πατριαρχική Μονή Όδηγητριάς Γωνιάς, άκολούθησε στους χώρους τής Ο.Α.Κ. ή παρουσίαση του Τόμου από έκλεκτούς και αξιόλογους όμιλητές μέ τήν συμμετοχή Άρχιερέων τής Έκκλησίας Κρήτης, τών άρχών του Νομού, τών δύο έπαρχιών Κισάμου & Σελίνου, και πλήθους κόσμου. Η παρουσίαση του Τόμου άποτελεί έλάχιστο δείγμα βαθιάς ευγνωμοσύνης, ευχαριστίας, τιμής και σεβασμού πρός τό σεπτό πρό-

σωπο του Πολυσέβαστου Γέροντος Μητροπολίτου από Κισάμου και Σελίνου κ. Ειρηναίου, όπως τόνισε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Άμφιλόχιος. (Λεπτομερής άναφορά γίνεται στό ειδικό αφιέρωμα του Περιοδικού). Ο Τόμος διατίθεται από τό Έκκλησιαστικό μας βιβλιοπωλείο «Έσπερία», τηλ. 28220-22128 (έσωτ. 5).

Συνάντηση Φορέων του Δήμου Πελεκάνου

Η τοπική μας Έκκλησία, ιδιαίτερα άγωνιώντας και προβληματιζόμενη γιά τούς νέους ανθρώπους τής περιοχής μας έκανε έκκληση γιά συνάντηση έκπροσώπων όλων τών άρχών, φορέων και Συλλόγων πού δραστηριοποιούνται στόν Δήμο Πελεκάνου τό άπόγευμα τής 10^{ης} Δεκεμβρίου. Στο κάλεσμα, πού πραγματοποιήθηκε στήν φιλόξενη αίθουσα του Δήμου Πελεκάνου (Παλαιοχώρα), άνταποκρίθηκαν οί Ίερείς του Δήμου, ό Δήμαρχος, Δημοτικοί Σύμβουλοι, Δ/ντές, Καθηγητές και Δάσκαλοι τών Σχολείων τής περιοχής, οί Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων, Γυναικών, Πολιτιστικοί Σύλλογοι ως και όσοι άλλοι έπιθυμούσαν νά συμμετέχουν. Σκοπός τής συνάντησης ήταν ή άνταλλαγή σκέψεων, άπόψεων και θέσεων γιά τήν έξεύρεση τρόπων στήριξης και ύποστήριξης τής νεολαίας πού ζεί και δραστηριοποιείται στόν Δήμο Πελεκάνου.

Έορτή Άγίου Σπυρίδωνος

Η Κίσαμος έόρτασε και έφέτος τόν προστάτη και πάτρωνα της Άγιο Σπυρίδωνα, Έπίσκοπο Τριμυθοΰντος. Στόν πανηγυρικό Έσπερινό χοροστάτησε ό Σεβ. Μητροπολίτης μας και όμιλησε ό Παν/τος Άρχιμανδρίτης κ. Νήφων Βασιλάκης, ιεροκήρυκας τής Ί.Μ. Άρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου και καθηγητής τής Α.Ε.Α.Η.Κ., μέ θέμα: «*Η συμβολή τών Άγίων στό μυστήριο τής σωτηρίας*». Άκολούθησε Ίερά Παράκλησις και Ίερά Άγρυπνια. Κατά τήν κυριώνυμο ήμέρα, τής θείας Λειτουργίας προεξήρχε ό Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας και Άποκορώνου κ. Δαμασκηνός κατά τό Άρχιερατικό συλλείτουργο μέ τόν Σεβ. Μητροπολίτη μας. Άκολούθησε ή λιτάνευσις τής Ίερας και θαυματουργού Εικόνας του Άγίου Σπυρίδωνος και γεύμα στά Ίδρύματα τής Μητροπόλεως προφερόμενο ύπό τής Ένορίας.

Ἐκδήλωση τοῦ βιβλιοπωλείου «Ἑσπερία»

Τό βιβλιοπωλεῖο «Ἑσπερία» τῆς Μητροπόλεώς μας διοργάνωσε τήν 16^η Δεκεμβρίου στήν αἴθουσα πολλαπλῶν χρήσεων τοῦ «Φαλδάμειου Οἰκήματος» ἐκδήλωση-ὀμιλία μέ προσκεκλημένο τόν γνωστό καί διακεκριμένο συγγραφέα κλασσικῶν καί παιδικῶν βιβλίων καί παιδαγωγό κ. Ἡλία Λιαμῆ μέ θέμα: «*Ἡ τάξη τοῦ Θεοῦ καί ἡ τάξη τῶν ἀνθρώπων*». Ἀκολούθησε γόνιμη συζήτηση καί διάλογος μέ τό πυκνό ἀκροατήριο, καθώς τήν ἐκδήλωση παρακολούθησαν ἀρκετοί ἐκπαιδευτικοί. Τό πρωῒ τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ κ. Λιαμῆς εἶχε συναντήσεις στόν ἴδιο χώρο μέ παιδιά τῶν Δημοτικῶν Σχολείων καί Γυμνασίων τῆς περιοχῆς μας καί συζήτησε μαζί τους.

Χριστουγεννιάτικη ἐκδήλωση τῶν παιδιῶν τῆς «Συντροφιάς τῆς Χαράς».

Τά παιδιά τῆς «Συντροφιάς τῆς Χαράς» τῆς Μητροπόλεώς μας ὀργάνωσαν τήν Κυριακή 21 Δεκεμβρίου, στόν πολυχώρο τοῦ Φαλδάμειου Οἰκήματος τῆς Μητροπόλεώς μας, τήν πρώτη ἐπίσημη ἐκδήλωση καί παρουσία τους. Ὑμνοι τῆς περιόδου, θεατρικό δρώμενο, τραγούδια, παραδοσιακά κάλαντα καί κουκλοθέατρο ἐμπνευσμένα ἀπό τό πνεῦμα τῶν ἡμερῶν διάνθισαν τήν Χριστουγεννιάτικη αὐτή ἐκδήλωση, τήν ὅποια παρακολούθησε

πλήθος κόσμου.

Εὐλογία τῶν Τιμίων Δώρων

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ὕστερα ἀπό πρόσκληση τοῦ ὁμόρου Μητροπολίτου, Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ.κ. Δαμασκηνοῦ, μετεἶχε τήν Τρίτη 23 Δεκεμβρίου στήν ὑποδοχή καί τήν δοξολογία ἐπί τῆ ἀφίξει τῶν Τιμίων Δώρων τῶν Μάγων ἀπό τό Ἁγιώνυμον Ὅρος. Τά Τιμία Δῶρα αὐτά προσέφεραν οἱ τρεῖς Μάγοι εἰς τό Θεῖο Βρέφος κατά τή Γέννησή Του καί φυλάσσονται ἀπό τήν ἐποχή τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453) εἰς τήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπογιακή Μονή Ἁγίου Παύλου, τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Πλήθος προσκυνητῶν προσήλθαν καί ἔλαβαν τήν εὐλογία τους κατά τήν ὀλιγοήμερη παραμονή τους εἰς τήν πόλη τῶν Χανίων, ἐνῶ καθημερινά ἐτελοῦντο Ἱερές Παρακαλήσεις, Θεῖες Λειτουργίες καί Ἱερές Ἀγρυπνίες. Τά Τιμία Δῶρα μεταφέρθησαν πρός εὐλογία καί σέ ἄλλες Ἱερές Μητροπόλεις τῆς μεγαλονήσου.

Ἑορταστική ἐκδήλωση Ὠδείου

Τό Ὠδεῖο τῆς Μητροπόλεώς μας διοργάνωσε τήν Τρίτη 23 Δεκεμβρίου στό «Φαλδάμειο Οἶκημα» ἑορταστική ἐκδήλωση, ἡ ὅποια περιελάβανε Χριστουγεννιάτικους Ὑμνους, μελωδίες καί παραδοσιακά Κάλαντα ἀπό ὅλο τόν κόσμο. Στήν ἐκδήλωση ἔλαβαν μέρος ἡ χορωδία τῆς

Σχολής Βυζαντινής Μουσικής, υπό τήν διεύθυνση του χοράρχη-καθηγητή Βυζαντινής Μουσικής κ. Γεωργίου Χαχλάκη, τό τμήμα παραδοσιακών μουσικών ὀργάνων υπό τήν διεύθυνση του καθηγητή του Ὡδείου κ. Μιχάλη Παπαδάκη, ὡς καί τό Μουσικό Σύνολο του Ὡδείου καί ἡ Σχολή Μονωδίας υπό τήν διεύθυνση τῆς καθηγήτριας μονωδίας κ. Μαρίας Λαγουδάκη.

Χριστουγεννιάτικα Κάλαντα

Τίς παραμονές τῶν Χριστουγέννων ὡς καί του νέου ἔτους γέμισε τό «Φαλδάμειο Οἶκημα» τῆς Μητροπόλεως μας ἀπό τίς μελωδικές φωνές τῶν παιδιῶν (μεγαλύτερων καί μικρότερων) πού ἔψαλαν τά Κάλαντα στόν Σεβασμιώτατο. Ἡ μουσική μπάντα τῆς Μητροπόλεως καί του Δήμου, ὀμάδες ἀπό Σχολεῖα, τόν Στρατό, Συλλόγους, καί μικρές ὀμάδες παιδιῶν μετέφεραν μέ τόν δικό τους τρόπο τό μήνυμα τῶν ἡμερῶν. Σέ ὅλους προσφερόταν ὡς εὐλογία ἕνα μικρό κρυστάλλινο εἰκονίδιο μέ τήν παράσταση τῆς Ἁγίας Οἰκογένειας.

Ἡ Θεία Λειτουργία τῆς Ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων

Τηρώντας τήν πολυετή παράδοση τῆς Μητροπόλεως μας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε βραδυνή Θεία Λειτουργία τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων στό Ἱερό Σπήλαιο τῆς του Θεοῦ Σοφίας στό Κατσοματάδω, του

Δήμου Μυθῆμνης. Παρά τό δυνατό κρύο καί τήν δυσκολία τῆς ἀναβάσεως ὡς τό Σπήλαιο, πλῆθος προσκυνητῶν προσήλθαν καί μέ περισσή εὐλάβεια μετεῖχαν στήν νυκτερινή αὐτή Θεία Λειτουργία, πολλοί δέ ἐξ αὐτῶν κοινώνησαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Ἡμέρα μνήμης καί εὐχαριστίας

Μέ τήν Χάρη του Ἁγίου Τριαδικοῦ Θεοῦ μας ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης συμπλήρωσε στίς 13 Ὀκτωβρίου 2008 σαράντα χρόνια διακονίας καί μαρτυρίας. Τήν Κυριακή 28 Δεκεμβρίου στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Ὁδηγητρίας Γωνιάς, τελέστηκε Ἀρχιερατικό συλλεῖτουργο προεξάρχοντος του Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου, στό τέλος του ὁποίου μνημονεύθηκαν τά ὀνόματα τῶν συνεργατῶν τῆς Ἀκαδημίας πού δέν εὐρίσκονται πλέον στή ζωή. Στήν συνέχεια στους χώρους τῆς Ο.Α.Κ. σέ μία ὁμορφη καί ζεστή ἐκδήλωση οἱ συνεργάτες τῆς Ἀκαδημίας, μέ πρωτεργάτη τόν Γεν. Διευθυντή Δρ. Ἀλέξανδρο Παπαδερῶ, θυμήθηκαν τά παλιά καί εὐχήθηκαν γιά τό μέλλον τῆς, καθῶς ἀπό 1^{ης} Ἰανουαρίου ἀναλαμβάνει καθήκοντα νέου Γεν. Διευθυντοῦ ὁ Δρ. Κεσανίδης Κωνσταντῖνος. Στους χαιρετισμούς των τόσο ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος, ὅσο καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, Πρόεδρος τῆς ΟΑΚ κ. Ἀμφιλόχιος, ἀλλά καί ὅλοι ὅσοι ἀπῆλθον χαιρετισμό, ἀναφέρθηκαν μέ βαθύ σεβασμό στό πρόσωπο του πολυσέβαστου Γέροντος Μητροπολίτου ἀπό Κισάμου καί Σελίνου κ. Εἰρηναίου καί στήν προσφορά του μέχρι τώρα Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ο.Α.Κ. Δρ. Ἀλεξάνδρου Παπαδερῶ, τους ὁποίους εὐχαρίστησαν ἀπό καρδιάς καί εὐχήθηκαν ὑγεία ἀκλινή καί δύναμη. Ἡ ἐκδήλωση ἔκλεισε μέ ἐπίδοση ἀναμνηστικῶν μεταλλίων σέ ὅλους τους ἀνά τόν χρόνο διατελέσαντες μέλη του Δ.Σ., στό προσωπικό καί τους συνεργάτες τῆς Ἀκαδημίας. Ἀκολούθησε γεῦμα.

Παρόντες στήν ἐκδήλωση ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός, ἐκπρόσωποι τῆς Κεντρικῆς Ἐξουσίας, τῆς Τοπικῆς Αυτόδιοικησεως, Συλλόγων, Φορέων καί μεγάλος ἀριθμός παλαιότερων καί νεώτερων φίλων καί συμπαραστατῶν τῆς Ἀκαδημίας. □

ΔΩΡΕΕΣ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Παρθενόπη Καμπουράκη εις μνήμην θυγατρός της Έλενης	100€	κη	100€
Αριστέα Ανδρονικάκη εις μνήμην συζύγου της Νικολάου	200€	Αιδεσ. Λεωνίδας Ήλιάκης	500€
Βασίλειος Μαλανδράκης εις μνήμην Φραγκίσκου Μαλανδράκη	150€	Ειρήνη Λιουδάκη εις μνήμην γονέων της Χρίστου & Χριστίνης	100€
Θεόδωρος Φωτάκης εις μνήμη Σπυρίδωνος Καπή ...	100€	Κυριακή Σαριδάκη εις μνήμην Γεωργίου Σαριδάκη ...	200€
Βασιλική Μαλανδράκη εις μνήμην Έμμανουήλ Μαρκουλάκη	50€	Κυριακή Σαριδάκη εις μνήμην Γεωργίου Βασιλείου ..	100€
Νικόλαος Πρωτοπαπαδάκης εις μνήμην Αντωνίου Πρωτοπαπαδάκη	100€	Πρεσβυτέρα Εύτυχία Μπενάκη εις μνήμην συζύγου Ίερώως Αντωνίου Μπενάκη	100€
Ειρήνη Πρωτοπαπαδάκη εις μνήμην συζύγου της Αντωνίου	1000€	Άρχιμανδρίτης Άνθιμος Μαντζουράνης	300€
Ένορία Μοθιανών-Γλώσσης	200€	Οίκογ. Ήλια Κακαουνάκη εις μνήμην του	150€
Άνώνυμος	50€	Μαρία Άθητάκη εις μνήμην Στυλιανού	100€
Σοφία - Νίτσα Άσγουδάκη	200€	Άνώνυμος	105€
Πρεσβυτέρα Άννα Λουπασάκη	200€	Γεώργιος Γιακουμάκης	20€
Άντώνιος και Αικατερίνη Τσαλαπάκη	50€	Άνώνυμος	100€
Μαρία Τερεζάκη	50€	Ι. Χαλαζωνίτης	50€
Ευστάθιος και Άναστασία Ψαρή	100€	Βασιλική Μαυρομάτη	50€
Σύλλογος Κυριών - Δίδων Κουντούρας	200€	Παρθενόπη Καμπουράκη	100€
Γεώργιος-Εύτυχία Πευκιανάκη	100€	Γεωργία Πολυκαντρίτη	50€
Εύτυχιος Χορευτάκης	120€	Αιδεσ. Κωνσταντίνος Μουντάκης εις μνήμην υιού του Αντωνίου	150€
Άθλητικός Όμιλος Κισάμου	150€	Νικόλαος Ρεβελάκης	50
Ένορία Πλατάνου	500€	Μαρίνος Βασιλάκης (μαθητής) εις μνήμην πατρός του	20€
Σοφία Τσουρή	100€	Εύαγγελία Κατσανεβάκη εις μνήμη Μαρίας Κατσανεβάκη Τυροπούλου	300€
Κωνσταντίνος Χρυσοχεράκης	50€	Άνώνυμος	50€
Έκκλ. Συμβούλιο Ένορίας Πύργου Κισάμου.....	300€	Γεωργία Φαραντάκη	80€
Γεώργιος Τερεζάκης	50€	Ίερομ. Τίτος Σφακιωτάκης	200€
Αιδεσ. Ίωάννης Στυλιανουδάκης	100€	Δήμητρα Μυλωνάκη	60€
Ένορία Παλαιοχώρας	500€	Θεόδωρος Μοτάκης.....	50€
Ένορία Κακοδικίου	250€	Οίκογ. ιερέως Νικολάου Καπή εις μνήμην Ζαχαρίου Χαρχαλάκη	300€
Ένορία Δραπανιά	200€	Οίκογ. Εύστρατίου Σηφοδασκαλάκη εις μνήμην Κωνσταντίνου Μαρακάκη	50€
Εις μνήμην Κωνσταντίνου Μαρακάκη ή σύζυγος Μαρία και ή θυγατέρα Άναστασία Μαρακάκη	600€	Συνεταιρισμός ΙΝΚΑ Χανίων, δωροεπιταγές άξιας...400€	
Άθηνά Μαρακάκη εις μνήμην Κων/νου Μαρακάκη .	100€	Ι.Μ. Παρθενώνος Καστελλίου, 400 κιλά έλαιόλαδο	
Όλυμπία Μαρακάκη - Καφτάνη εις μνήμην Κωνσταντίνου Μαρακάκη	100€	Ι.Μ. Γωνιάς Κολυμβαρίου, 200 κιλά έλαιόλαδο	
Ρουμπίνη Μαρακάκη - Μετζιδάκη εις μνήμην Κωνσταντίνου Μαρακάκη	100€	Ένορία Πλατάνου Κισάμου, 150 κιλά έλαιόλαδο	
Αιδεσ. Εύάγγελος Σφακιανάκης	100€	Άνδρονικάκης Γεώργιος, 100 κιλά έλαιόλαδο	
Ίωάννης και Μαρία Φουντουλάκη	500€		
Άνώνυμος	50€		
Βασίλειος & Βιργινία Κατάκη	50€		
Οίκογ. Μαρίας Ήλ. Κακαουνάκη	100€		
Αικατερίνη Κουτσουρελάκη εις μνήμην συζύγου της Έμμανουήλ	50€		
Αντώνιος Χαρχαλάκης εις μνήμην Εύαγγελίας Γιακουμά-			

Δωρεές υπέρ του Περιοδικού «Χριστός & Κόσμος»

Μαρία Χατζουλάκη	50€
Ίωάννα Παπουτσάκη	100€
Περικλής Σαριδάκης	100€
Σταυριανουδάκη Άργυρώ	50€
Μπατσάκη Έλενη	50€
Ίερέυς Στυλιανός Θεοδωρογλάκης	100€

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΚΑΝΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΩΣΤΑΝΟΥ ΚΑΙ ΣΕΛΙΝΟΥ

ΚΑΝΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΕΙΡΗΝΑΪΟΣ (Γαλανακίης)

ΟΡΑΜΑΤΙΚΑΙΟΙ - ΑΓΩΓΕΣ - ΚΑΡΠΟΙ

ΚΑΡΕ ΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥΤΟΣ
ΑΥΤΟ ΤΑΥΤΟ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΥΝΩΣΤΟΥ
ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΠΡΑΤΤΗΣ

ΚΩΣΤΑΝΟΣ 2008